ISSN 1725-521X

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 267

51 tomas

Leidimas lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

2008 m. spalio 22 d.

Pranešimo Nr. Turinys Puslapis

II *Komunikatai*

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

Komisija

2008/C 267/01 Komisijos pranešimas dėl konkurencijos gynimo priemonių, priimtinų pagal Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 139/2004 ir Komisijos Reglamentą (EB) Nr. 802/2004 [1] 1

IV *Pranešimai*

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

Komisija

2008/C 267/02 Euro kursas 28

V *Skelbimai*

ADMINISTRACINĖS PROCEDŪROS

Europos Audito Rūmai

2008/C 267/03 Pranešimas apie laisvą darbo vietą — Europos Audito Rūmai — Generalinio sekretoriaus pareigoms 29

LT

[1] Tekstas svarbus EEE

(Tęsinys antrajame viršelyje)

Pranešimo Nr. Turinys (tęsinys) Puslapis

PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU KONKURENCIJOS POLITIKOS ĮGYVENDINIMU

Komisija

2008/C 267/04 Išankstinis pranešimas apie koncentraciją (Byla COMP/M.5093 — DP World/Conti 7/Rickmers 2.Terminal/DP World Breakbulk) [1] 30

Pastaba skaitytojui (žr. antrąjį viršelio puslapį)

LT

[1] Tekstas svarbus EEE

II

(Komunikatai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

KOMISIJA

Komisijos pranešimas dėl konkurencijos gynimo priemonių, priimtinų pagal Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 139/2004 ir Komisijos Reglamentą (EB) Nr. 802/2004

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/C 267/01)

I. ĮŽANGA

1. 2004 m. sausio 20 d. Tarybos Reglamento (EEB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės ([1]) (toliau — Susijungimų reglamentas) 6 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 2 dalyje aiškiai nustatyta, kad Komisija, atsižvelgusi į šalių ([2]) atliktus pakeitimus, gali paskelbti, jog koncentracija yra suderinama su bendrąja rinka, ir prieš pradedant procedūras, ir jas pradėjus. Tuo tikslu Komisija gali susieti savo sprendimą su sąlygomis ir įpareigojimais, kurių tikslas — užtikrinti, jog atitinkamos įmonės laikytųsi įsipareigojimų, prisiimtų Komisijos atžvilgiu, kad užtikrintų, jog koncentracija būtų suderinama su bendrąja rinka ([3]).

2. Šio pranešimo tikslas — pateikti koncentracijų keitimo gaires, visų pirma gaires, susijusias su suinteresuotųjų įmonių įsipareigojimais pakeisti koncentraciją. Tokius pakeitimus labiau įprasta vadinti „konkurencijos gynimo priemonėmis“, nes jų tikslas — išspręsti Komisijos nustatytas konkurencijos problemas ([4]). Šiame pranešime išdėstytos gairės atspindi vis didesnę Komisijos patirtį, susijusią su Susijungimų reglamente numatytų konkurencijos gynimo priemonių vertinimu, tvirtinimu ir įgyvendinimu nuo pat jo įsigaliojimo 1990 m. rugsėjo 21 d. 2001 m. Komisijos pranešimas apie konkurencijos gynimo priemones ([5]) persvarstytas 2004 m. gegužės 1 d. įsigaliojus naujos redakcijos Susijungimų Reglamentui (EB) Nr. 139/2004 ([6]) ir Komisijos Reglamentui (EB) Nr. 802/2004 (toliau —

([1]) OL L 24, 2004 1 29, p. 1–22.
([2]) Sąvokos „šalys“ ir „susijungiančios šalys“ apima ir tuos atvejus, kai pranešančioji šalis yra viena.
([3]) 6 straipsnio 2 dalies ir 8 straipsnio 2 dalies antrosios pastraipos. Taip pat žr. Susijungimų reglamento 30 konstatuojamąją dalį, kurioje nustatyta, kad „kai konkrečios įmonės pakeičia koncentraciją, apie kurią pranešta, visų pirma prisiimdamos įsipareigojimus padaryti, kad koncentracija atitiktų bendrosios rinkos reikalavimus, Komisija turėtų galėti paskelbti, kad pakeista koncentracija suderinama su bendrąja rinka. Tokių įsipareigojimų turi pakakti konkurencijos problemai spręsti ir visiškai jai išspręsti“. 30 konstatuojamojoje dalyje papildomai nurodyta, kad „taip pat galima prisiimti įsipareigojimus prieš pradedant procedūrą, kai konkurencijos problema lengvai nustatoma ir gali būti lengvai išspręsta“.
([4]) Jeigu nenurodyta priešingai, šiame pranešime sąvoka „konkurencijos problemos“ priklausomai nuo procedūros etapo reiškia rimtas abejones arba išankstines išvadas, kad koncentracija tikriausiai itin apribos veiksmingą konkurenciją bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, visų pirma dėl to, kad bus sukurta arba sustiprinta dominuojanti padėtis.
([5]) Komisijos pranešimas dėl konkurencijos gynimo priemonių, priimtinų pagal Tarybos Reglamentą (EEB) Nr. 4064/89 ir Komisijos Reglamentą (EB) Nr. 447/98 (OL C 68, 2001 3 2, p. 3).
([6]) Pakeičiantis Tarybos Reglamentą (EEB) Nr. 4064/89 (OL L 395, 1989 12 30) (pataisyta redakcija paskelbta OL L 257, 1990 9 21, p. 13).

Įgyvendinimo reglamentas) ([1]) bei atsižvelgus į Teisingumo Teismo ir Pirmosios instancijos teismo praktiką, taip pat sistemingos ankstesnės Komisijos konkurencijos gynimo priemonių praktikos *ex post* peržiūros išvadas ([2]) bei Komisijos sprendimų su konkurencijos gynimo priemonėmis susijusiais atvejais pastarųjų metų praktiką. Šiame dokumente suformuluotus principus Komisija taikys ir toliau tobulins bei tikslins kiekvienu konkrečiu atveju. Šiame pranešime pateikiamos gairės nepažeidžia aiškinimo, kurį gali pateikti Europos Bendrijų Teisingumo Teismas arba Pirmosios instancijos teismas.

3. Šiame pranešime išdėstyti bendrieji Komisijai priimtinoms konkurencijos gynimo priemonėms taikomi principai, pagrindinės rūšys įsipareigojimų, kuriems Komisija gali pritarti, nagrinėdama atvejus pagal Susijungimų reglamentą, specialieji reikalavimai, kuriuos turi atitikti abiejose procedūros stadijose siūlomi įsipareigojimai, ir pagrindiniai įsipareigojimų įgyvendinimo reikalavimai. Bet kuriuo atveju Komisija tinkamai atsižvelgs į konkrečias kiekvieno atvejo aplinkybes.

II. **BENDRIEJI PRINCIPAI**

4. Pagal Susijungimų reglamentą Komisija įvertina koncentracijos, apie kurią pranešta, derėjimą su bendrąja rinka, remdamasi jos poveikiu konkurencijos struktūrai Bendrijoje ([3]). Pagal Susijungimų reglamento 2 straipsnio 2 ir 3 dalis derėjimo patikrinimas — tai įvertinimas, ar koncentracija itin apribotų veiksmingą konkurenciją bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, visų pirma dėl to, kad sukuria arba sustiprina dominuojančią padėtį. Veiksmingą konkurenciją itin ribojanti koncentracija, kaip apibūdinta pirmiau, yra nesuderinama su bendrąja rinka, ir Komisija privalo ją uždrausti. Jeigu planuojama kurti bendrą įmonę, Komisija taip pat išnagrinės koncentraciją pagal Susijungimų reglamento 2 straipsnio 4 dalį. Šiame pranešime išdėstyti principai taip pat paprastai bus taikomi konkurencijos gynimo priemonėms, kurias siūloma taikyti siekiant išspręsti pagal 2 straipsnio 4 dalį nustatytas konkurencijos problemas.

5. Jeigu koncentracija kelia konkurencijos problemų, nes galėtų itin apriboti veiksmingą konkurenciją, visų pirma dėl to, kad būtų sukurta arba sustiprinta dominuojanti padėtis, šalys gali siekti iš dalies pakeisti koncentraciją, kad išspręstų konkurencijos problemas ir tada gautų leidimą susijungti. Tokie pakeitimai gali būti visi įgyvendinti prieš priimant sprendimą leisti koncentraciją. Tačiau šalys dažniau prisiima įsipareigojimus, kad koncentracija taptų suderinama su bendrąja rinka, ir tie įsipareigojimai įgyvendinami priėmus sprendimą leisti koncentraciją.

6. Pagal Susijungimų reglamentą Komisijos pareiga — įrodyti, kad koncentracija galėtų itin riboti konkurenciją ([4]). Komisija praneša šalims apie savo abejones dėl konkurencijos, kad jos galėtų parengti tinkamus ir atitinkamus konkurencijos gynimo priemonių pasiūlymus ([5]). Paskui koncentracijos šalys pasiūlo įsipareigojimus; Komisija negali vienašališkai nustatyti jokių sąlygų sprendimui leisti koncentraciją — tokios sąlygos gali būti nustatytos tik remiantis šalių įsipareigojimais ([6]). Komisija praneša šalims apie išankstinį siūlomų konkurencijos gynimo priemonių įvertinimą. Tačiau jeigu šalys

([1]) 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos Reglamentas (EB) Nr. 802/2004, įgyvendinantis Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 133, 2004 4 30, p. 1). Šis reglamentas pakeičia Komisijos Reglamentą (EB) Nr. 447/98, įgyvendinantį Tarybos Reglamentą (EEB) Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 61, 1998 3 2, p. 1).

([2]) DG COMP, Susijungimų konkurencijos gynimo priemonių tyrimas (*Merger Remedies Study*), 2005 m. spalio mėn.

([3]) Susijungimų reglamento 6 konstatuojamoji dalis.

([4]) Pirmojoje stadijoje ir prieš paskelbiant pranešimą apie kaltinimus (prieštaravimų pareiškimą) tai reiškia *rimtas abejones* dėl didelių kliūčių veiksmingai konkurencijai.

([5]) Susijungimų reglamente nustatyti formalūs etapai, kai šalims pranešama apie Komisijos nustatytas konkurencijos problemas (6 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytas sprendimas, pranešimas apie kaltinimus). Be to, Konkurencijos generalinio direktorato EB susijungimų kontrolės procedūrų gerosios patirties sąvade numatyta, kad svarbiuose procedūros etapuose paprastai bus siūloma rengti susitikimus esamai padėčiai apsvarstyti, kuriuose Komisija paaiškins šalims savo abejones, kad šios galėtų pasiūlyti konkurencijos gynimo priemonių.

([6]) Pirmosios instancijos teismo sprendimo *General Electric prieš Komisiją*, T-210/01, (2005), Rink. p. II-5575, 52 punktas; žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 105 punktą.

nepasiūlo įtikinamų konkurencijos gynimo priemonių, kurios būtų tinkamos konkurencijos problemoms išspręsti, vienintelė Komisijai liekanti galimybė — uždrausti koncentraciją ([1]).

7. Komisija turi įvertinti, ar siūlomos konkurencijos gynimo priemonės, jas įgyvendinus, išspręs nustatytas konkurencijos problemas. Tik šalys turi visą svarbią informaciją, kuri būtina tokiam vertinimui atlikti, visų pirma dėl siūlomų įsipareigojimų įvykdomumo ir verslo, kurį siūloma perleisti, gyvybingumo ir konkurencingumo. Todėl šalys turi pateikti visą tokią turimą informaciją, kuri būtina Komisijai siūlomoms konkurencijos gynimo priemonėms įvertinti. Šiuo tikslu pagal Įgyvendinimo reglamentą pranešančiosios šalys įpareigotos kartu su įsipareigojimais pateikti išsamią informaciją apie siūlomų įsipareigojimų turinį, jų įgyvendinimo sąlygas ir įrodyti jų tinkamumą bet kokiai didelei kliūčiai veiksmingai konkurencijai pašalinti, kaip nustatyta Įgyvendinimo reglamento priede (formoje RM). Jeigu įsipareigojama perleisti dalį verslo, šalys visų pirma turi išsamiai apibūdinti, kaip šiuo metu valdoma ši verslo dalis, kurią ketinama perleisti. Tokia informacija leis Komisijai įvertinti šio verslo gyvybingumą, konkurencingumą ir tinkamumą perleisti lyginant jo dabartinę apimtį su įsipareigojimuose siūloma apimtimi. Komisija gali pritaikyti konkrečiu nagrinėjamu atveju būtinai informacijai taikytinus tikslius reikalavimus ir apsvarstyti su šalimis būtinos informacijos apimtį prieš teikiant formą RM.

8. Šalys turi pasiūlyti įsipareigojimus, kurių pakaktų konkurencijos problemoms išspręsti, ir pateikti būtiną informaciją jiems įvertinti, o Komisija nustato, ar koncentracija, iš dalies pakeista pagal tinkamai pateiktus įsipareigojimus, turi būti paskelbta nederančia su bendrąja rinka, nes, nepaisant įsipareigojimų, sudaro didelę kliūtį veiksmingai konkurencijai. Taigi pareigai įrodyti, kad pagal įsipareigojimus iš dalies pakeista koncentracija turi būti uždrausta ar patvirtinta, taikomi tokie pat kriterijai, kaip ir nepakeistos koncentracijos atveju ([2]).

Pagrindinės priimtiniems įsipareigojimams taikomos sąlygos

9. Pagal Susijungimų reglamentą Komisija turi įgaliojimus tik priimti įsipareigojimus, kurie laikomi tinkamais užtikrinti, kad koncentracija būtų suderinama su bendrąja rinka, nes užkirs kelią didelei kliūčiai veiksmingai konkurencijai. Įsipareigojimų turi pakakti konkurencijos problemoms visiškai išspręsti ([3]), ir jie turi būti išsamūs bei visais atžvilgiais veiksmingi ([4]). Be to, įsipareigojimai turi būti tinkami veiksmingai juos įgyvendinti per trumpą laiko tarpą, nes konkurencijos rinkoje sąlygos nebus užtikrintos, kol nebus įvykdyti įsipareigojimai.

10. Šalių pasiūlyti struktūriniai įsipareigojimai, visų pirma dėl dalies verslo perleidimo, atitinka šias sąlygas, tik jei Komisija gali reikiamai tiksliai nustatyti, kad juos įmanoma įgyvendinti ir tikėtina, kad juos įgyvendinus sukurtos naujos įmonės struktūros bus pakankamai veiksmingos bei patvarios užtikrinti, kad neatsirastų didelių kliūčių veiksmingai konkurencijai ([5]).

11. Nėra pakankamo tikrumo, ar siūlomi įsipareigojimai bus įgyvendinti, visų pirma dėl rizikos, susijusios su perleidžiamos verslo dalies perdavimu, kaip antai sąlygos, kurias nustato dalies verslo perleidimo šalys, trečiųjų asmenų teisės, susijusios su šiuo verslu, arba rizika, susijusi su tinkamo įgijėjo suradimu,

([1]) Žr. 2001 m. liepos 3 d. sprendimo byloje COMP/M.2220 — *GE/Honeywell*, patvirtinto Pirmosios instancijos teismo sprendimu *General Electric prieš Komisiją*, T-210/01, (2005), Rink. p. II-5575, 555 ir paskesnius punktus, 612 ir paskesnius punktus; 2004 m. gruodžio 9 d. sprendimo byloje COMP/M.3440 — *EDP/ENI/GDP*, patvirtinto Pirmosios instancijos teismo sprendimu *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 63 ir paskesnius punktus, 75 ir paskesnius punktus; 1994 m. lapkričio 9 d. sprendimą byloje IV/M.469 — *MSG/Media Service*; 1995 m. liepos 19 d. sprendimą byloje IV/M.490 — *Nordic Satellite Distribution*; 1995 m. rugsėjo 20 d. sprendimą byloje IV/M.553 — RTL/*Veronica/Endemol*; 1998 m. gegužės 27 d. sprendimą byloje IV/M.993 — *Bertelsmann/Kirch/Première*; 1998 m. gegužės 27 d. sprendimą byloje IV/M.1027 — *Deutsche Telekom BetaResearch*; 1996 m. gruodžio 4 d. sprendimą byloje IV/M.774 — *St Gobain/Wacker Chemie*; 1991 m. spalio 2 d. sprendimą byloje IV/M.53 — *Aerospatiale/Alenia/De Havilland*; 1996 m. balandžio 24 d. sprendimą byloje IV/M.619 — *Gencor/Lonrho*, patvirtintą Pirmosios instancijos teismo sprendimu *Gencor prieš Komisiją*, T-102/96, (1999), Rink. p. II-753.

([2]) Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 62 ir paskesnius punktus.

([3]) Žr. Susijungimų reglamento 30 konstatuojamąją dalį ir Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cementbouw prieš Komisiją*, T-282/02, (2006), Rink. p. II-319, 307 punktą.

([4]) Pirmosios instancijos teismo sprendimo *General Electric prieš Komisiją*, T-210/01, (2005), Rink. p. II-5575, 52 punktas ir 612; sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 105 punktas.

([5]) Pirmosios instancijos teismo sprendimo *General Electric prieš Komisiją*, T-210/01, (2005), Rink. p. II-5575, 555 ir 612 punktai.

taip pat dėl rizikos, susijusios su turto nuvertėjimu iki dalies verslo perleidimo. Šalių pareiga — pašalinti tokius su konkurencijos gynimo priemonės įgyvendinimu susijusius neaiškumus, teikiant tą priemonę Komisijai ([1]).

12. Vertindama antrąją sąlygą, ar siūlomas įsipareigojimas gali išspręsti nustatytą konkurencijos problemą, Komisija išnagrinėja visus su pačia siūloma konkurencijos gynimo priemone susijusius svarbius veiksnius, įskaitant *inter alia* siūlomos konkurencijos gynimo priemonės rūšį, dydį ir apimtį, atsižvelgdama į rinkos, kurioje kyla konkurencijos problemų, struktūrą ir būdingas ypatybes, įskaitant šalių ir kitų rinkos dalyvių joje užimamą padėtį.

13. Siekiant, kad įsipareigojimai atitiktų šiuos principus, būtina užtikrinti veiksmingą jų įgyvendinimą ir galimybę kontroliuoti jų įgyvendinimą ([2]). Dalies verslo perleidimui, jį įgyvendinus, tolesnės kontrolės priemonės nebereikalingos, tačiau kitų rūšių įsipareigojimams būtinos veiksmingos kontrolės priemonės, siekiant užtikrinti, kad šalys nesumažintų ar net nepanaikintų jų poveikio. Priešingu atveju tokius įsipareigojimus reikėtų laikyti paprasčiausiais šalių ketinimų pareiškimais, ir jie neprilygtų saistantiems įpareigojimams, nes, stokojant veiksmingų kontrolės priemonių, sprendimas leisti koncentraciją pagal Susijungimų reglamento nuostatas negalėtų būti panaikintas bet kuriuo jų pažeidimo atveju ([3]).

14. Tačiau jeigu šalių pateikti pasiūlymai dėl konkurencijos gynimo priemonių yra tokie išsamūs ir kompleksiški, kad Komisija, spręsdama, ar leisti koncentraciją, negali reikiamai tiksliai nustatyti, kad jie bus visiškai įgyvendinti ir greičiausiai palaikys veiksmingą konkurenciją rinkoje, sprendimas leisti koncentraciją negali būti priimtas ([4]). Komisija gali atmesti tokias konkurencijos gynimo priemones, visų pirma remdamasi tuo pagrindu, kad konkurencijos gynimo priemonių įgyvendinimas negali būti veiksmingai kontroliuojamas, o veiksmingos kontrolės stoka sumažina arba net panaikina siūlomų įsipareigojimų poveikį.

Įvairių rūšių konkurencijos gynimo priemonių tinkamumas

15. Pagal Teismo praktiką pagrindinis įsipareigojimų tikslas — užtikrinti konkurencingas rinkos struktūras ([5]). Taigi Susijungimų reglamente nustatytam tikslui pasiekti dažniausiai priimtinesni struktūrinio pobūdžio įsipareigojimai, kaip antai įsipareigojimas parduoti verslo padalinį, nes tokie įsipareigojimai ilgainiui užkerta kelią konkurencijos problemoms, kurių sukeltų susijungimas, jeigu būtų įgyvendintas taip, kaip apie jį pranešta, be to, jiems nebūtinos vidutinės trukmės ar ilgalaikės kontrolės priemonės. Nepaisant to, negalima automatiškai atmesti galimybės, kad užkirsti kelią didelei kliūčiai veiksmingai konkurencijai taip pat galima prisiimant ir kitų rūšių įsipareigojimų ([6]).

16. Komisija pabrėžia, kad klausimas, ar konkurencijos gynimo priemonė ir, konkrečiau, kokios rūšies konkurencijos gynimo priemonė tinka nustatytoms konkurencijos problemoms išspręsti, turi būti nagrinėjamas kiekvienu atveju atskirai.

17. Vis dėlto galima bendrai skirti dalies verslo perleidimą, kitas struktūrines konkurencijos gynimo priemones, kaip antai galimybės naudotis pagrindine infrastruktūra ar žaliavomis suteikimas nediskriminuojančiomis sąlygomis, ir įsipareigojimus, susijusius su būsimais susijungusios įmonės veiksmais. Įsipareigojimai perleisti dalį verslo — geriausias būdas išspręsti konkurencijos problemas, kylančias dėl horizontalaus veiklos sričių sutapimo, ir taip pat gali būti geriausia priemonė išspręsti problemoms,

([1]) Atsižvelgiant į rizikos pobūdį, jai panaikinti gali būti taikomos konkrečios apsaugos priemonės. Pavyzdžiui, riziką, kylančią iš trečiųjų asmenų teisių į perleidžiamą turtą, galima pašalinti teikiant alternatyvų pasiūlymą perleisti dalį verslo. Tokios apsaugos priemonės išsamiau aptariamos toliau.

([2]) Pirmosios instancijos teismo sprendimo *easyJet prieš Komisiją*, T-177/04, (2006), Rink. p. II-1931, 188 punktas.

([3]) Pirmosios instancijos teismo sprendimo *easyJet prieš Komisiją*, T-177/04, (2006), Rink. p. II-1931, 186 ir paskesni punktai; Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 72 punktas.

([4]) Tokių kompleksiškų ir netinkamų konkurencijos gynimo priemonių pavyzdžių žr. 2004 m. gruodžio 9 d. sprendimo byloje COMP/M.3440 — ENI/EDP/GDP, patvirtinto Pirmosios instancijos teismo sprendimu *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 102 punktą; 2000 m. kovo 15 d. sprendimą byloje COMP/M.1672 — *Volvo/Scania*.

([5]) Žr. Susijungimų reglamento 8 konstatuojamąją dalį; Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Gencor prieš Komisiją*, T-102/96, (1999), Rink. p. II-753, 316 punktą; Europos Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Tetra Laval*, C-12/03 P, (2005), Rink. p. I-987, 86 punktą; Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ARD prieš Komisiją*, T-158/00, (2003), Rink. p. II-3825, 192 ir paskesnius punktus.

([6]) Europos Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Tetra Laval*, C-12/03 P, (2005), Rink. p. I-987, 86 punktas; 1999 m. kovo 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Gencor prieš Komisiją*, T-102/96, (1999), Rink. p. II-753, 319 ir paskesni punktai; 2003 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ARD prieš Komisiją*, T-158/00, (2003), Rink. p. II-3825, 193 punktas; Pirmosios instancijos teismo sprendimo *easyJet prieš Komisiją*, T-177/04, (2006), Rink. p. II-1931, 182 punktas; Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 101 punktas.

kylančioms dėl vertikalaus veiklos sričių sutapimo ar dėl konglomeratinio poveikio ([1]). Kiti struktūriniai įsipareigojimai gali tikti visų rūšių problemoms išspręsti, jeigu tokių konkurencijos gynimo priemonių poveikis prilygsta dalies turto perleidimo poveikiui, kaip išsamiau paaiškinta 61 ir paskesniame punkte. Įsipareigojimai, susiję su būsimais susijungusios įmonės veiksmais, gali būti priimtini tik išimtiniais atvejais labai konkrečiomis aplinkybėmis ([2]). Visų pirma įsipareigojimai pasižadant nedidinti kainų, sumažinti produktų asortimentą arba pašalinti prekių ženklus ir kt. paprastai neišsprendžia konkurencijos problemų, kylančių dėl horizontalaus veiklos sričių sutapimo. Bet kuriuo atveju tokių rūšių konkurencijos gynimo priemonės gali būti priimtinos tik išimtiniais atvejais, jeigu veiksmingas įgyvendinimas ir kontrolė visiškai užtikrina jų įgyvendinamumą, atsižvelgiant į 13–14, 66 ir 69 punktų teiginius, ir jeigu dėl jų negali kilti konkurencijos iškreipimo pavojus ([3]).

Procedūra

18. Komisija gali priimti įsipareigojimus abiejose procedūros stadijose ([4]). Tačiau žinant, kad išsamus rinkos tyrimas atliekamas tik antrojoje stadijoje, pirmojoje stadijoje Komisijai pateikti įsipareigojimai turi būti pakankami, kad nekeltų jokių „rimtų abejonių“, kaip apibrėžta Susijungimų reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punkte ([5]). Pagal Susijungimų reglamento 10 straipsnio 2 dalį Komisija turi priimti sprendimą leisti koncentraciją, kai tik, šalims pateikus įsipareigojimus, pašalinamos Susijungimų reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punkte minėtos rimtos abejonės. Ši taisyklė taikoma įsipareigojimams, kurie siūlomi vykdant antrosios stadijos procedūras prieš Komisijai priimant pranešimą apie kaltinimus ([6]). Jeigu Komisija susidaro išankstinę nuomonę, kad dėl susijungimo atsiras didelė kliūtis veiksmingai konkurencijai, ir parengia pranešimą apie kaltinimus, įsipareigojimai turi būti pakankami, kad būtų pašalinta tokia didelė kliūtis veiksmingai konkurencijai.

19. Nors įsipareigojimus turi siūlyti šalys, Komisija užtikrins jų įgyvendinimą pareiškusi, kad susijungimas leidžiamas su sąlyga, jog įsipareigojimų bus laikomasi. Nereikėtų painioti sąlygų ir įpareigojimų. Struktūrinio rinkos keitimo reikalavimas yra sąlyga (*pvz.*, reikalavimas perleisti dalį verslo). Siekiant šio rezultato būtini veiksmai paprastai yra šalių įpareigojimai, *pvz.*, įpareigojimas paskirti patikėtinį, kuriam suteikiami neatšaukiami įgaliojimai parduoti verslą.

20. Jeigu atitinkamos įmonės nevykdo įpareigojimo, Komisija, vadovaudamasi Susijungimų reglamento 6 straipsnio 3 dalimi arba 8 straipsnio 6 dalimi, gali atšaukti pagal atitinkamai 6 straipsnio 2 dalį arba 8 straipsnio 2 dalį sprendimą leisti koncentraciją. Nevykdant įpareigojimo, šalims gali būti paskirtos baudos arba periodiniai baudų mokėjimai, kaip nustatyta Susijungimų reglamento atitinkamai 14 straipsnio 2 dalies d punkte ir 15 straipsnio 1 dalies c punkte. Tačiau jeigu pažeista sąlyga, *pvz.*, dalis verslo neperleista per įsipareigojimuose numatytą terminą arba vėliau išperkama, sprendimas dėl koncentracijos suderinamumo nebetaikomas. Tokiomis aplinkybėmis Komisija gali pirmiausia imtis laikinųjų priemonių, kurios būtų tinkamos siekiant palaikyti veiksmingos konkurencijos sąlygas pagal Susijungimų reglamento 8 straipsnio 5 dalies b punktą. Antra, jeigu tenkinamos 8 straipsnio 4 dalies b punkto sąlygos, ji gali pareikalauti imtis visų tinkamų priemonių užtikrinti, kad atitinkamos įmonės nutrauktų koncentraciją arba imtųsi kitų grąžinamųjų priemonių, arba pagal 8 straipsnio 7 dalį priimti sprendimą atsižvelgiant į 8 straipsnio 1–3 dalių nuostatas. Be to, šalims taip pat gali būti skirtos baudos, kaip nustatyta 14 straipsnio 2 dalies d punkte.

([1]) Žr. nuostatas dėl sandėliavimo patalpų perleidimo 2006 m. kovo 14 d. sprendimo byloje COMP/M.3868 — DONG/*Elsam*/*Energi E2* 170 ir paskesniuose punktuose; apie „nuosavybės atskyrimą“ siekiant panaikinti struktūrinius ryšius tarp šalių dujų saugojimo sektoriuje žr. 2005 m. gruodžio 21 d. sprendimo byloje COMP/M.3696 — E.ON/MOL 735 ir paskesnius punktus; taip pat 2006 m. gruodžio 11 d. sprendimą byloje COMP./M.4314 — *Johnson & Johnson*/*Pfizer*, 2007 m. vasario 20 d. sprendimą byloje COMP/M.4494 — *Evraz*/*Highveld*.

([2]) Apie konglomeratinės koncentracijos poveikį žr. 2005 m. vasario 15 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Tetra Laval*, C 12/03 P, (2005), Rink. p. I-987, 85 ir 89 punktus.

([3]) Pvz., įsipareigojimai dėl tam tikros kainodaros veiksmų, kaip antai didžiausių kainų ribų nustatymas, kuriuose slypi galimo konkurencijai prieštaraujančio kainų vienodinimo tarp konkurentų pavojus.

([4]) Kaip numatyta Susijungimų reglamento 30 konstatuojamojoje dalyje, Komisija užtikrins skaidrumą ir veiksmingą valstybių narių konsultavimą abiejose procedūros stadijose.

([5]) Pirmojoje stadijoje įsipareigojimai gali būti priimti tik tam tikrais atvejais; žr. 81 punktą.

([6]) Žr., *inter alia*, 2003 m. liepos 23 d. sprendimą byloje COMP/M.2972 — DSM/*Roche Vitamins*; 2003 m. balandžio 30 d. sprendimą byloje COMP/M.2861 — *Siemens*/*Drägerwerk*/JV; 1999 m. kovo 30 d. sprendimą byloje IV/JV.15 — BT/AT & T; 1999 m. rugsėjo 29 d. sprendimą byloje IV/M.1532 — *BP Amoco*/*Arco*.

Įsipareigojimų perleisti dalį verslo pavyzdiniai tekstai

21. Komisijos tarnybos paskelbė Įsipareigojimų perleisti dalį verslo gerosios patirties gaires, kurias sudaro įsipareigojimų perleisti dalį verslo pavyzdinis tekstas ir pavyzdinis patikėtinio įgaliojimų tekstas ([1]). Šie pavyzdiniai tekstai neskirti visiems klausimams išsamiai aptarti, kurie gali būti svarbūs visais atvejais, ir nėra teisiškai privalomi susijungimo procedūros šalims. Jie papildo šį pranešimą, nes juose bendrai apibrėžiami tipiniai įsipareigojimų perleisti dalį verslo susitarimai tokiu formatu, kuriuo gali naudotis šalys. Kartu pavyzdiniai tekstai gali būti lanksčiai pritaikomi prie konkretaus atvejo reikalavimų.

III. ĮVAIRIOS KONKURENCIJOS GYNIMO PRIEMONIŲ RŪŠYS

1. **Dalies verslo perleidimas tinkamam įgijėjui**

22. Jeigu dėl siūlomos koncentracijos kyla didelės kliūties veiksmingai konkurencijai grėsmė, geriausias būdas veiksmingai konkurencijai palaikyti neuždraudžiant koncentracijos — sudaryti sąlygas naujam konkurencingam ūkio subjektui atsirasti arba jau esamiems konkurentams sustiprinti, susijungiančioms šalims perleidžiant dalį verslo.

1.1. *Gyvybingo ir konkurencingo verslo perleidimas*

23. Perleidžiamą veiklą turi sudaryti gyvybingas verslas, kuris, valdomas tinkamo įgijėjo, galėtų ilgai ir nuolat veiksmingai konkuruoti su susijungusia įmone, ir kuris perleidžiamas kaip veikianti įmonė ([2]). Norint užtikrinti, kad verslas būtų gyvybingas, perleidžiamą veiklos dalį gali prireikti papildyti veikla, susijusia su rinkomis, kuriose Komisija nenustatė konkurencijos problemų, jei tai reikalinga norint sukurti veiksmingą konkurentą paveiktose rinkose ([3]).

24. Siūlant perleisti gyvybingą verslo dalį, būtina atsižvelgti į neapibrėžtumą ir riziką, susijusią su verslo perdavimu naujam savininkui. Ši rizika gali sumažinti perleistos verslo dalies poveikį konkurencijai, todėl rinkoje gali susidaryti padėtis, kai nustatytos konkurencijos problemos nebūtinai bus išspręstos.

Perleidžiamos verslo dalies apimtis

25. Verslas turi apimti visą turtą, kuris reikalingas dabartiniam verslui arba būtinas jo gyvybingumui bei konkurencingumui užtikrinti, ir visus darbuotojus, kurie šiuo metu įdarbinti arba būtini verslo gyvybingumui ir konkurencingumui užtikrinti ([4]).

26. Taip pat reikia įtraukti darbuotojus ir turtą, kuriuo perleidžiama verslo dalis ir kitos šalių verslo dalys šiuo metu dalijasi, bet kuris reikalingas tai verslo daliai arba būtinas jos gyvybingumui ir konkurencingumui užtikrinti. Priešingu atveju kiltų pavojus perleidžiamo verslo gyvybingumui ir konkurencingumui. Taigi perleidžiama verslo dalis turi turėti darbuotojų, atliekančių verslui esmines funkcijas, *pvz.*, atsakingų už mokslinius tyrimus ir plėtrą (MTP) bei informacines technologijas, net jei tokie darbuotojai šiuo metu dirba kitame šalių verslo padalinyje — jų turi pakakti bent einamiesiems perleisto verslo poreikiams patenkinti. Tokiu pat būdu reikia perleisti ir bendrą turtą, net jei toks turtas priklauso arba paskirtas kitam verslo padaliniui.

([1]) Žr. 2003 m. gegužės mėn. pristatytą Konkurencijos generalinio direktorato interneto svetainę http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/legislation.html. Pavyzdiniai tekstai gali būti nuolat atnaujinami ir, jei prireiktų, gali būti skelbiamos tolesnės gerosios patirties gairės konkurencijos gynimo priemonių srityje.

([2]) Tam tikromis sąlygomis tai apima verslą, kuris turi būti atskirtas nuo šalies verslo arba atskiro turto; žr. 35 ir paskesnius punktus.

([3]) 1997 m. lapkričio 18 d. sprendimas byloje IV/M.913 — *Siemens/Elektrowatt*; 1999 m. gruodžio 1 d. sprendimo byloje IV/M.1578 — *Sanitec/Sphinx* 255 punktas; 2000 m. kovo 8 d. sprendimas byloje COMP/M.1802 — *Unilever/Amora-Maille*; 2000 m. rugsėjo 28 d. sprendimas byloje COMP/M.1990 — *Unilever/Bestfoods*.

([4]) Pranešančiosios šalys įsipareigojimuose turi užtikrinti, kad perleidžiamas verslas apimtų visą tą turtą ir darbuotojus. Jeigu vėliau paaiškės, kad išsamus verslo apibūdinimas, kurį šalys turi pateikti, kaip nustatyta 27 punkte, tuo atžvilgiu yra neišsamus ir šalys nepapildo verslo būtinu papildomu turtu ar darbuotojais, Komisija gali apsvarstyti galimybę panaikinti sąlyginį sprendimą leisti koncentraciją.

27. Šalys turi pateikti įsipareigojimuose tikslų perleidžiamos verslo dalies apimties apibūdinimą (toliau — verslo apibūdinimas), kad Komisija galėtų nustatyti perleidžiamos verslo dalies apimtį. Verslo apibūdinimas turi būti pritaikytas kiekvienam konkrečiam atvejui ir jame turėtų būti nurodytos visos perleidžiamo verslo sudedamosios dalys: materialusis (*pvz.*, MTP, gamyba, platinimas, pardavimas ir rinkodara) ir nematerialusis (kaip antai intelektinės nuosavybės teisės, praktinė patirtis ir prestižas) turtas; verslui valstybinių institucijų suteiktos licencijos ir leidimai; sutartys, nuomos sutartys ir įsipareigojimai (*pvz.*, susitarimai su tiekėjais ir klientais) perleidžiamo verslo naudai; klientų, paskolų ir kitokie dokumentai. Verslo apibūdinime šalys turi bendrai nurodyti darbuotojus, kurie bus perduoti, įskaitant komandiruotą personalą ir laikinus darbuotojus, ir pateikti pagrindinių darbuotojų, *t. y.* verslo gyvybingumui ir konkurencingumui būtinų darbuotojų, sąrašą. Tų darbuotojų perdavimas negali prieštarauti Tarybos direktyvų dėl kolektyvinio atleidimo ([1]), dėl darbuotojų teisių gynimo įmonių perleidimo atveju ([2]) ir dėl darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais ([3]) nuostatoms, taip pat tas direktyvas įgyvendinančioms nacionalinės teisės nuostatoms bei kitiems nacionalinės teisės aktams. Konkurencijos gynimo priemonėje turi būti numatytas šalių įsipareigojimas atsisakyti samdyti pagrindinius darbuotojus.

28. Verslo apibūdinime šalys taip pat turi nurodyti susitarimus dėl jų produktų ir paslaugų teikimo perleidžiamam verslui arba dėl perleisto verslo produktų ir paslaugų joms teikimo. Tokie besitęsiantys perleisto verslo ryšiai gali būti būtini visiškam perleisto verslo ekonominiam gyvybingumui ir konkurencingumui pereinamuoju laikotarpiu palaikyti. Komisija pritaria tokiems susitarimams, tik jei jie nedaro poveikio perleisto verslo nepriklausomumui nuo šalių.

29. Siekiant išvengti bet kokių nesusipratimų dėl perleidžiamo verslo, įsipareigojimų tekste šalys turi aiškiai išskirti turtą ar darbuotojus, kuris naudojamas ar kurie dirba verslo dalyje, bet kuris (kurie), šalių nuomone, neturėtų būti perkeltas (-i) perleidžiant tą verslo dalį. Komisija gali pritarti tokiam turto ar darbuotojų neįtraukimui, tik jeigu šalys gali aiškiai įrodyti, kad tai nekenkia verslo gyvybingumui ir konkurencingumui.

30. Perleidžiamas verslas savaime turi būti gyvybingas. Taigi vertindama konkurencijos gynimo priemonę Komisija neatsižvelgia į galimo ar net numanomo būsimo įgijėjo išteklius. Padėtis kitokia, jeigu jau pradėjus procedūrą sudaroma įsigijimo sutartis su konkrečiu įgijėju, į kurio išteklius galima atsižvelgti vertinant įsipareigojimą. Šis atvejis išsamiau nagrinėjamas 56 ir paskesniuose punktuose.

31. Priėmus sprendimą leisti koncentraciją ir nustačius įgijėją, siūlomam įgijėjui gali nereikėti tam tikro perleidžiamam verslui priklausančio turto arba darbuotojų. Tvirtindama įgijėją, Komisija, šalims paprašius, gali pritarti verslo dalies perleidimui siūlomam įgijėjui be tam tikro turto arba darbuotojų, jeigu pardavus tai nepakenks perleidžiamo verslo gyvybingumui ir konkurencingumui, atsižvelgiant į siūlomo įgijėjo išteklius.

1.2. *Savarankiškas verslas ir alternatyvų priimtinumo sąlygos*

32. Paprastai gyvybingu verslu laikomas verslas, kuris gali veikti savarankiškai, *t. y.* įmonė, kurios žaliavų tiekimas nepriklauso nuo susijungiančių šalių arba kuri nepriklauso nuo kitokios formos bendradarbiavimo su susijungiančiomis šalimis, išskyrus bendradarbiavimą pereinamuoju laikotarpiu.

([1]) 1998 m. liepos 20 d. Tarybos Direktyva 98/59/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su kolektyviniu atleidimu iš darbo, suderinimo (OL L 225, 1998 8 12, p. 16).

([2]) 2001 m. kovo 12 d. Tarybos Direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, 2001 3 22, p. 16).

([3]) 1994 m. rugsėjo 22 d. Tarybos Direktyva 94/45/EB dėl Europos darbų tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (OL L 254, 1994 9 30, p. 64); 2002 m. kovo 11 d. Europos parlamento ir Tarybos Direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje (OL L 80, 2002 3 23, p. 29).

33. Komisija aiškiai teikia pirmenybę esamam savarankiškam verslui. Tai gali būti jau egzistuojanti bendrovė arba bendrovių grupė, arba verslo padalinys, kuris anksčiau nebuvo įregistruotas tokia teisine forma.

34. Jeigu konkurencijos problema kyla dėl horizontalaus veiklos sričių sutapimo, šalys gali pasirinkti vieną iš dviejų verslo dalių. Priešiško perėmimo atveju įsipareigojimas perleisti dalį įsigyjamos įmonės verslo tokiomis aplinkybėmis, kai pranešančiosios šalys turi nedaug žinių apie perleidžiamą verslo dalį, gali padidinti riziką, kad šis verslas, jį perleidus, netaps gyvybingu konkurentu, kuris galėtų ilgai ir nuolat konkuruoti rinkoje. Todėl tokiais atvejais būtų tikslinga, kad šalys pasiūlytų perleisti įsigyjančios įmonės verslo dalį.

Išskyrimas

35. Nors paprastai reikalaujama perleisti egzistuojančią gyvybingą savarankišką verslo dalį, Komisija, atsižvelgdama į proporcingumo principą, taip pat gali apsvarstyti galimybę perleisti verslo dalis, kurias sieja glaudūs ryšiai su šalių išsaugomomis verslo dalimis arba kurios yra iš dalies į jas integruotos, todėl turi būti „išskirtos“. Siekiant tokiomis aplinkybėmis kiek įmanoma sumažinti pavojų gyvybingumui ir konkurencingumui, šalys gali pasinaudoti galimybe pateikti įsipareigojimus išskirti tas esamo verslo dalis, kurios nebūtinai turi būti perleistos. Iš esmės tokiomis aplinkybėmis perleidžiamas egzistuojantis savarankiškas verslas, nors „atvirkštinio išskyrimo“ būdu šalys tam tikra apimtimi gali išskirti dalis, kurias jos gali pasilikti.

36. Bet kuriuo atveju Komisija gali pritarti įsipareigojimams, pagal kuriuos būtinas verslo dalies išskyrimas, tik jeigu neabejoja, kad bent tuo metu, kai verslas perduodamas įgijėjui, bus perleistas gyvybingas ir savarankiškas verslas, o pavojus gyvybingumui ir konkurencingumui, kuris kyla dėl išskyrimo, iki to laiko bus kiek įmanoma sumažintas. Taigi šalys turi užtikrinti, kaip išsamiai nustatyta 113 punkte, kad išskyrimas būtų pradedamas pereinamuoju laikotarpiu, *t. y.* nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos iki dalies verslo perleidimo užbaigimo (*t. y.* teisinio ir faktinio verslo perdavimo įgijėjui). Taigi, pasibaigus šiam laikotarpiui, bus perleistas gyvybingas ir savarankiškas verslas. Jeigu tai neįmanoma arba išskyrimas būtų itin sudėtingas, šalys gali reikiamai išsklaidyti Komisijos abejones, siūlydamos pasinaudoti preliminaraus pirkėjo (angl. *up-front-buyer*) sprendimu, kaip išsamiai išdėstyta 55 punkte.

Turto, visų pirma prekių ženklų ir licencijų, perleidimas

37. Tam tikro turto, kuris anksčiau nesudarė vientisos ir gyvybingos verslo dalies, visumos, perleidimas kelia pavojų sukurto verslo gyvybingumui ir konkurencingumui. Tai ypač pasireiškia tuo atveju, jeigu perleidžiamas daugiau kaip vienos šalies turtas. Komisija gali pritarti tokiai koncepcijai, tik jeigu užtikrinamas verslo gyvybingumas, nors turtas anksčiau nesudarė vientisos verslo dalies. Taip gali būti tuomet, kai atskiras turtas jau gali būti laikomas gyvybingu ir konkurencingu verslu ([1]). Panašiai, veiksmingos konkurencijos sąlygoms sukurti tik išimtiniais atvejais gali užtekti perleisti vien prekių ženklus ir su gamyba ir (arba) platinimu susijusį turtą ([2]). Tokiomis aplinkybėmis paketas, kurį sudaro prekių ženklai ir turtas, turi būti pakankamas, kad Komisija galėtų padaryti išvadą, jog sukurtas verslas tinkamo įgijėjo rankose iš karto bus gyvybingas.

38. Pirmenybė paprastai teikiama verslo dalies perleidimui, o ne intelektinės nuosavybės teisių licencijų suteikimui, nes licencijos suteikimas susijęs su didesniu netikrumu, nesuteikia licencijos gavėjui galimybės nedelsiant pradėti konkuruoti rinkoje, reikalauja palaikyti ryšius su šalimis, o tai gali suteikti licencijos davėjui galimybę daryti įtaką konkurenciniams licencijos gavėjo veiksmams ir gali sukelti

([1]) 2000 m. liepos 26 d. sprendimas byloje COMP/M.1806 — *AstraZeneca/Novartis*; 2000 m. vasario 9 d. sprendimas byloje COMP/M.1628 — *TotalFina/Elf*; 1995 m. lapkričio 14 d. sprendimas byloje IV/M.603 — *Crown Cork & Seal/Carnaud-Metalbox*.

([2]) 2002 m. vasario 15 d. sprendimas byloje COMP/M.2544 — *Masterfoods/Royal Canin*; 2001 m. liepos 27 d. sprendimas byloje COMP/M.2337 — *Nestlé/Ralston Purina*; 1996 m. sausio 16 d. sprendimas byloje IV/M.623 — *Kimberly-Clark/Scott Paper*; 2005 m. birželio 24 d. sprendimas byloje COMP/M.3779 — *Pernod Ricard/Allied Domecq*.

licencijos davėjo ir gavėjo ginčus dėl licencijos taikymo srities ir sąlygų. Taigi licencijos suteikimas paprastai nelaikomas tinkamu, jeigu įmanoma perleisti dalį verslo. Jeigu dėl tokios technologijos arba tokių intelektinės nuosavybės teisių turima padėtis rinkoje kelia konkurencijos problemų, pirmenybė teikiama tokios technologijos arba intelektinės nuosavybės teisių perleidimui, nes taip užkertamas kelias ilgalaikiams susijungusios įmonės ir jos konkurentų ryšiams ([1]). Tačiau Komisija gali pritarti licencijavimo susitarimams kaip alternatyvai dalies verslo perleidimui, jeigu, *pvz.*, dalies verslo perleidimas kliudytų veiksmingiems atliekamiems moksliniams tyrimams arba jeigu dėl verslo pobūdžio būtų neįmanoma perleisti jo dalį ([2]). Tokios licencijos turi suteikti jų gavėjui galimybę veiksmingai konkuruoti su šalimis, panašiai kaip tuo atveju, jeigu būtų perleista dalis verslo. Tai paprastai yra išimtinės licencijos, o jų gavėjui netaikomi jokie naudojimo srities ir geografiniai apribojimai. Jeigu gali būti tam tikro netikrumo dėl licencijos taikymo srities arba jos sąlygų, šalys turi perleisti pamatinę intelektinės nuosavybės teisę, bet gali atgauti licenciją. Esant netikrumui, ar licencija iš tikrųjų bus išduota tinkamam licencijos gavėjui, šalys gali apsvarstyti galimybę pasiūlyti išankstinį licencijos gavėją arba preliminarų sprendimą (angl. *fix-it-first solution*), vadovaujantis 56 punkte išdėstytais samprotavimais, kad Komisija galėtų reikiamai tiksliai nustatyti, jog konkurencijos gynimo priemonė bus įgyvendinta ([3]).

Prekės ženklo atnaujinimas

39. Išimtiniais atvejais Komisija pritarė įsipareigojimams suteikti išimtinę terminuotą prekės ženklo licenciją, siekdama suteikti licencijos gavėjui galimybę numatytu laikotarpiu atnaujinti produkto prekės ženklą. Pasibaigus pirmajam šių vadinamųjų įsipareigojimų, susijusių su prekės ženklo atnaujinimo licencija, etapui, šalys antrajame etape įsipareigoja susilaikyti nuo bet kokio prekės ženklo naudojimo (laikino nenaudojimo etapas). Tokių įsipareigojimų tikslas — leisti licencijos gavėjui perorientuoti licencijuoto prekės ženklo klientus į savo prekės ženklą ir sukurti gyvybingą konkurentą, kartu neperleidžiant o licencijuoto prekės ženklo visam laikui.

40. Su prekės ženklo atnaujinimu susijusi konkurencijos gynimo priemonė kelia veiksmingos konkurencijos atkūrimui gerokai didesnę riziką negu verslo dalies, įskaitant ir prekės ženklą, perleidimas, nes esama didelio netikrumo, ar licencijos gavėjui pavyks įsitvirtinti rinkoje kaip aktyviam konkurentui atnaujinto prekės ženklo produkto pagrindu. Su prekės ženklo atnaujinimu susijusi konkurencijos gynimo priemonė gali būti priimtina tomis aplinkybėmis, kai atitinkamas prekės ženklas plačiai naudojamas, o didelė su juo susijusios apyvartos dalis gaunama ne tose rinkose, kuriose buvo nustatyta konkurencijos problemų ([4]). Tomis aplinkybėmis su prekės ženklo atnaujinimu susijusi konkurencijos gynimo priemonė turi būti taip apibrėžta, kad būtų užtikrinta, jog licencijos suteikimas ilgainiui veiksmingai palaikys konkurenciją rinkoje, o licencijos gavėjas, atnaujinęs produktų prekių ženklus, bus veiksmingas konkurentas.

41. Su prekės ženklo atnaujinimu susijusių įsipareigojimų sėkmė glaudžiai susijusi su licencijuoto prekės ženklo gyvybingumu, todėl formuluojant tokius įsipareigojimus būtina atitikti keletą išankstinių sąlygų. Pirma, perduodamas prekės ženklas turi būti gerai žinomas ir būti labai stiprus, kad garantuotų ir nedelsiamą licencijuoto prekės ženklo gyvybingumą, ir jo ekonominį išlikimą prekės ženklo atnaujinimo laikotarpiu. Antra, dalies turto, susijusio su produktų, kurie parduodami su licencijuotu prekės ženklu, gamyba ar platinimu, arba praktinės patirties perteikimo gali prireikti konkurencijos gynimo priemonės gyvybingumui užtikrinti ([5]). Trečia, licencija turi būti išimtinė ir paprastai kompleksiška, *t. y.* neapsiriboti tam tikru produktų asortimentu konkrečioje rinkoje, ir turi apimti intelektinės

([1]) Žr. 2003 m. liepos 23 d. sprendimą byloje COMP/M.2972 — DSM/*Roche Vitamins*; 1999 m. rugpjūčio 9 d. sprendimą byloje IV/M.1378 — *Hoechst/Rhône-Poulenc*; 1999 m. gruodžio 1 d. sprendimą byloje COMP/M.1601 — *Allied Signal/Honeywell*; 2000 m. gegužės 3 d. sprendimą byloje COMP/M.1671 — *Dow/UCC*.

([2]) Žr. 2002 m. spalio 30 d. sprendimą byloje COMP/M.2949 — *Finmeccanica/Alenia Telespazio*; 2005 m. balandžio 11 d. sprendimas byloje COMP/M.3593 — *Apollo/Bakelite*, įsipareigojimas dėl ugniai atsparių anglies junginių licencijos; apie farmacijos pramonės bylas žr. 2003 m. liepos 23 d. sprendimą byloje COMP/M.2972 — DSM/*Roche Vitamins*; 1995 m. vasario 28 d. sprendimas byloje IV/M.555 — *Glaxo/Wellcome*.

([3]) 2003 m. liepos 23 d. sprendimas byloje COMP/M.2972 — DSM/*Roche Vitamins*.

([4]) Tačiau net ir šiomis sąlygomis prekės ženklo perleidimas gali būti tinkamesnis sprendimas, ypač jei to lemtas prekės ženklo nuosavybės suskaidymas atitinka pramonėje paplitusią bendrąją praktiką, apie farmacijos pramonę žr. 2004 m. lapkričio 19 d. sprendimo byloje COMP/M.3544 — *Bayer Healthcare/Roche* 59 punktą dėl *Desenex* prekės ženklo perleidimo.

([5]) Sprendimo byloje COMP/M.3149 — *Procter & Gamble/Wella* 60 punktas; 1996 m. sausio 16 d. sprendimo byloje IV/M.623 — *Kimberly-Clark/Scott Paper* 236 punkto i papunktis. Tai ypač svarbu licencijavimo stadijoje, kai licencijos gavėjas turi pasirengti naujo konkurencingo prekės ženklo įvedimui. Toks naujo prekės ženklo įvedimas nebūtų įmanomas, jeigu įgijėjui tektų skirti didelius išteklius licencijuoto prekės ženklo gamybos procesui, prekybai ir platinimui; 2001 m. liepos 27 d. sprendimo byloje COMP/M.2337 — *Nestlé/Ralston Purina* 67 ir paskesni punktai; 2002 m. sausio 8 d. sprendimo byloje COMP/M.2621 — SEB/*Moulinex* 140 punktas.

nuosavybės teises, kad užtikrintų, jog klientai atpažins atnaujintu prekės ženklu pažymėtą produktą. Šalims neleidžiama naudoti panašių žodžių ar ženklų, nes tai galėtų pakenkti prekės ženklo atnaujinimo poveikiui ([1]). Ketvirta, ir licencijos, ir laikino nenaudojimo laikotarpiai, atsižvelgiant į konkretaus atvejo ypatybes, turi būti pakankamai ilgi, kad su prekės ženklo atnaujinimu susijusios konkurencijos gynimo priemonės poveikis būtų panašus į perleidimo poveikį ([2]).

42. Pagrindinis įsipareigojimo sėkmės veiksnys — galimo licencijos gavėjo tapatybė. Jeigu esama netikrumo, ar daug tinkamų licencijos gavėjų, kurie gali ir turi didelių paskatų atnaujinti prekės ženklą, šalys gali apsvarstyti galimybę pasiūlyti išankstinį licencijos gavėją arba preliminarų sprendimą, vadovaujantis 53 punkte išdėstytais samprotavimais.

1.3. *Neišpirkimo išlyga*

43. Siekiant išlaikyti struktūrinį konkurencijos gynimo priemonės poveikį, įsipareigojimuose turi būti numatyta, kad susijungusi įmonė paskui negalėtų įgyti įtakos ([3]) visam perleistam verslui arba jo dalims. Įsipareigojimuose paprastai turi būti numatyta, kad esminės įtakos susigrąžinimas neįmanomas ilgą laiko tarpą, paprastai 10 metų. Tačiau įsipareigojimuose taip pat gali būti numatyta atsisakymo išlyga, suteikianti Komisijai galimybę atleisti šalis nuo šio įpareigojimo, jeigu ji vėliau nustatytų, kad rinkos struktūra pasikeitė tiek, kad įtakos perleistam verslui nebuvimas nebėra būtinas, kad koncentracija būtų suderinama su bendrąja rinka. Net ir nesant aiškios išlygos, verslo išpirkimas pažeistų pagal įsipareigojimus šalims taikomą implicitinę pareigą, nes tai pakenktų konkurencijos gynimo priemonių veiksmingumui.

1.4. *Įsipareigojimų perleisti dalį verslo alternatyvos: patraukliausios verslo dalys*

44. Tam tikrais atvejais, *pvz.*, dėl trečiųjų asmenų pirmumo teisės įsigyti turtą arba dėl netikrumo, susijusio su pagrindinių sutarčių, intelektinės nuosavybės teisių perdavimu ar tinkamo įgijėjo suradimu, gali kilti abejonių dėl šalių pasirinkto verslo dalies perleidimo varianto (gyvybingo verslo, išsprendžiančio konkurencijos problemas) įgyvendinimo. Nepaisant to, šalys gali manyti gebėsiančios per labai trumpą laiką perleisti tą verslo dalį tinkamam įgijėjui.

45. Tokiomis aplinkybėmis Komisija negali rizikuoti tuo, kad veiksminga konkurencija galiausiai nebus išsaugota. Todėl Komisija pritars tokiems įsipareigojimams dėl verslo dalies perleidimo tik tokiomis sąlygomis: a) nesant netikrumo, pirmąją įsipareigojimuose pasiūlytą perleisti verslo dalį sudarytų gyvybingas verslas; ir b) šalys turi pasiūlyti kitą verslo dalies perleidimo alternatyvą, kurią jos įpareigotos įgyvendinti, jeigu negalės įgyvendinti pirmojo įsipareigojimo per pirmosios verslo dalies perleidimui nustatytą terminą ([4]). Toks alternatyvus įsipareigojimas paprastai turi būti susijęs su patraukliausia verslo dalimi ([5]), *t. y.* ši verslo dalis turėtų bent tiek pat, kiek ir pirmoji pasiūlyta perleisti verslo dalis, tikti gyvybingam konkurentui sukurti, įgyvendinus tokį įsipareigojimą; toks įsipareigojimas neturėtų kelti abejonių dėl jo įgyvendinimo ir jį turėtų būti įmanoma greitai įvykdyti, kad bendras įgyvendinimo laikotarpis neviršytų laikotarpio, kuris paprastai laikomas priimtinu atitinkamos rinkos sąlygomis. Siekiant riboti riziką pereinamuoju laikotarpiu, būtina, kad visam abiejose verslo perleidimo alternatyvose numatytam turtui būtų taikomos laikino išsaugojimo ir atskiro valdymo priemonės. Be to, įsipareigojime turi būti nustatyti aiškūs kriterijai ir griežtas tvarkaraštis, kuriame būtų numatyta, kaip ir kada įsigalios alternatyvaus verslo perleidimo įpareigojimas, o Komisija reikalauja, kad jis būtų įgyvendintas per trumpesnį laikotarpį.

([1]) 2003 m. liepos 30 d. sprendimo byloje COMP/M.3149 — *Procter & Gamble/Wella* 61 punktas; 2001 m. liepos 27 d. sprendimo byloje COMP/M.2337 — *Nestlé/Ralston Purina* 68 punktas; 2002 m. sausio 8 d. sprendimo byloje COMP/M.2621 — SEB/*Moulinex* 141 punktas; 1996 m. sausio 16 d. sprendimo byloje IV/M.623 — *Kimberly-Clark/Scott Paper* 236 punkto ii papunktis.

([2]) Pavyzdžiui, atsižvelgiant į produktų gyvavimo ciklą, plg. 2002 m. sausio 8 d. sprendimo byloje COMP/M.2621 — SEB/*Moulinex* 141 punktą, kuriame nustatyta, kad įsipareigojimų trukmė iš esmės buvo lygi maždaug trijų produktų gyvavimo ciklų laikotarpiui; kaip patvirtinta Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Royal Philips Electronics NV prieš Komisiją*, T-119/02, (2003), Rink. p. II-1433, 112 ir paskesniuose punktuose.

([3]) Ankstesnio verslo savininko įtakos konkurenciniams perleisto verslo veiksmams, dėl kurių kyla pavojus konkurencijos gynimo priemonės tikslui.

([4]) Žr. irmosios instancijos teismo sprendimo *General Electric prieš Komisiją*, T-210/01, (2005), Rink. p. II-5575, 617 punktą; 1999 m. balandžio 8 d. sprendimą byloje COMP/M.1453 — AXA/GRE.

([5]) Alternatyva gali būti visiškai kitoks verslas arba, esant neaiškumų dėl tinkamo įgijėjo suradimo, papildomas verslas ir turtas, pridedamas prie pradinio parduodamo verslo.

46. Esant netikrumui, ar verslo dalies perleidimas bus įgyvendintas dėl trečiųjų asmenų teisių arba ar bus surastas tinkamas įgijėjas, patraukliausios verslo dalies perleidimo įsipareigojimai ir preliminaraus pirkėjo sprendimas, kaip aptarta 54 punkte, išsprendžia tas pačias problemas, todėl šalys gali rinktis vieną iš abiejų sprendimų.

1.5. *Perdavimas tinkamam įgijėjui*

47. Numatomas verslo dalies perleidimo poveikis pasiekiamas, tik ir kai verslas perduodamas tinkamam įgijėjui, kuris jį pavers aktyviu konkurentu rinkoje. Tai, ar verslas patrauklus tinkamam įgijėjui, svarbu jau Komisijai vertinant siūlomo įsipareigojimo tinkamumą ([1]). Siekiant užtikrinti, kad verslas perleidžiamas tinkamam įgijėjui, įsipareigojimuose turi būti nustatyti kriterijai jo tinkamumui apibrėžti, pagal kuriuos Komisija galėtų nustatyti, kad verslo pardavimas tokiam įgijėjui tikriausiai išspręs nustatytas konkurencijos problemas.

a) Įgijėjo tinkamumas

48. Įgijėjui taikomi šie tipiniai reikalavimai:

— įgijėjas turi būti nepriklausomas nuo šalių ir su jomis nesusijęs,

— įgijėjas turi turėti finansinių išteklių, įrodytos tinkamos patirties ir paskatų bei gebėjimų išsaugoti ir plėtoti perleistą verslą kaip gyvybingą ir aktyvų konkurentą konkuruojant su šalimis ir kitais konkurentais, ir

— siūlomam įgijėjui įsigijus verslą neturi kilti pavojus, kad galėtų atsirasti naujų konkurencijos problemų ar būtų vilkinama įgyvendinti įsipareigojimus. Taigi pagrįstai tikimasi, kad siūlomas įgijėjas turi gauti visus susijusių reguliavimo institucijų leidimus perleidžiamam verslui įsigyti.

49. Įgijėjui taikomi tipiniai reikalavimai gali būti papildomi kiekvienu konkrečiu atveju. Pavyzdžiui, tam tikrais atvejais gali būti reikalaujama, kad įgijėjas turėtų būti iš pramonės, o ne iš finansų srities ([2]). Įsipareigojimuose tokia sąlyga paprastai nustatoma, jeigu dėl ypatingų konkretaus atvejo aplinkybių įgijėjas iš finansų srities gali neturėti galimybių arba paskatų plėtoti verslą kaip gyvybingą ir konkurencingą rinkos jėgą, net ir atsižvelgiant į tai, kad jis galėtų įgyti būtinos valdymo patirties (*pvz.*, samdydamas patirties atitinkamame sektoriuje turinčius vadovus), todėl tokio verslo perleidimas įgijėjui iš finansų srities negalėtų pakankamai užtikrinti, kad konkurencijos problemos būtų išspręstos.

b) Tinkamo įgijėjo nustatymas

50. Užtikrinti, kad verslas perleidžiamas tinkamam įgijėjui, paprastai galima trim būdais. Pirma, verslo dalis per nustatytą terminą po sprendimo leisti koncentraciją priėmimo perduodama įgijėjui, kurį Komisija patvirtino remdamasi įgijėjui keliamais reikalavimais. Antra, be pirmajai kategorijai nustatytų sąlygų, įsipareigojimuose numatyta, kad šalys negali užbaigti susijungimo, apie kurį pranešė, kol nesudarys saistančio susitarimo su Komisijos patvirtintu perleidžiamo verslo įgijėju (vadinamuoju „preliminariu pirkėju“). Trečia, šalys nustato verslo įgijėją ir sudaro su juo saistantį susitarimą Komisijai jau pradėjus procedūrą ([3]) (vadinamoji „preliminaraus sprendimo“ ([4]) konkurencijos gynimo priemonė). Pagrindinis dviejų pastarųjų galimybių skirtumas — preliminaraus pirkėjo atveju Komisija, prieš priimdama sprendimą leisti koncentraciją, nežino įgijėjo tapatybės.

51. Kokia kategorija bus pasirinkta priklauso nuo rizikos, susijusios su konkrečiu atveju, todėl ir nuo priemonių, kurios leidžia Komisijai pakankamai užtikrintai nustatyti, kad įsipareigojimas bus įgyvendintas. Tai priklauso nuo perleidžiamo verslo pobūdžio ir apimties, verslo nuvertėjimo pereinamuoju laikotarpiu iki perleidimo pavojaus ir bet kokio su perdavimu ir įgyvendinimu susijusio netikrumo, visų pirma tinkamo įgijėjo suradimo rizikos.

([1]) 1997 m. lapkričio 18 d. sprendimas byloje IV/M.913 — *Siemens/Elektrowatt*.
([2]) Žr. įsipareigojimus, nurodytus 2002 m. sausio 8 d. sprendime byloje COMP/M.2621 — SEB/*Moulinex*, kuriuose numatyta, kad licencijos gavėjas turi turėti atitinkamame sektoriuje naudojamą savo prekės ženklą. Tam tikrose rinkose gali būti būtinas pakankamas klientų pripažinimo laipsnis, kad įgijėjas galėtų paversti perleidžiamą verslą konkurentu rinkoje.
([3]) Verslas gali būti perduodamas Komisijai priėmus sprendimą.
([4]) Kitose teisės sistemose gali būti vartojama kita terminija.

1. Perleistos verslo dalies pardavimas per nustatytą terminą priėmus sprendimą leisti koncentraciją

52. Pirmojoje kategorijoje šalys, remdamosi įgijėjui keliamais reikalavimais, gali pardavinėti perleistą verslą per nustatytą terminą priėmus sprendimą leisti koncentraciją. Tikėtina, kad ši tvarka bus tinkama daugeliu atvejų, jeigu gyvybingam verslui galima numatyti daug įgijėjų, o verslo perleidimo neapsunkina ir jam netrukdo jokios konkrečios problemos. Jeigu įgijėjas privalo turėti specialią kvalifikaciją, ši tvarka gali būti tinkama, jeigu yra pakankamai susidomėjusių galimų įgijėjų, atitinkančių specialiuosius įgijėjui keliamus reikalavimus, kurie tokiais atvejais turi būti numatyti įsipareigojimuose. Šiomis aplinkybėmis Komisija gali padaryti išvadą, kad verslas bus perleistas ir nėra pagrindo sustabdyti koncentracijos, apie kurią pranešta, įgyvendinimą, Komisijai priėmus sprendimą.

2. Preliminarus pirkėjas (angl. *up-front-buyer*)

53. Tam tikrais atvejais tik gavusi pasiūlymą dėl preliminaraus pirkėjo Komisija gali reikiamai tiksliai nustatyti, kad verslas iš tikrųjų bus perleistas tinkamam įgijėjui. Taigi šalys įsipareigojimuose turi pasižadėti, kad jos neketina užbaigti susijungimo, apie kurį pranešė, kol nesudarys saistančio susitarimo su Komisijos patvirtintu perleidžiamo verslo įgijėju ([1]).

54. Pirma, tai susiję su atvejais, kai esama didelių kliūčių verslo dalies perleidimui, kaip antai trečiųjų asmenų teisės, arba netikrumo, ar bus surastas tinkamas įgijėjas ([2]). Tokiais atvejais esant preliminariam pirkėjui Komisija gali pakankamai užtikrintai manyti, kad įsipareigojimai bus įgyvendinti, nes toks įsipareigojimas labiau skatina šalis užbaigti verslo dalies perleidimą, kad galėtų įgyvendinti koncentraciją. Kaip nustatyta 46 punkte, tokiomis aplinkybėmis šalys gali rinktis — ar siūlyti preliminarų pirkėją ar alternatyvų verslo perleidimo įsipareigojimą

55. Antra, preliminarus pirkėjas gali būti būtinas tais atvejais, kai kyla didelis pavojus, ar bus išsaugotas perleidžiamo verslo konkurencingumas ir tinkamumas parduoti pereinamuoju laikotarpiu iki pardavimo. Šiai kategorijai priskiriami atvejai, kai perleidžiamo verslo nuvertėjimo pavojus didelis, visų pirma dėl grėsmės prarasti verslui svarbius pagrindinius darbuotojus arba kai pereinamojo laikotarpio rizika padidėja, nes šalys negali imtis verslo dalies išskyrimo priemonių pereinamuoju laikotarpiu, o tik sudariusios įsigijimo sutartį su įgijėju. Preliminaraus pirkėjo nuostata gali paspartinti perleidžiamo verslo perdavimą — nes šalys labiau skatinamos užbaigti verslo dalies perleidimą, kad galėtų užbaigti koncentraciją — tiek, kad gavusi įsipareigojimus Komisija gali reikiamai tiksliai nustatyti, kad tokia rizika yra ribota, o verslo dalis bus iš tikrųjų perleista ([3]).

3. „Preliminaraus sprendimo“ konkurencijos gynimo priemonės

56. Trečioji kategorija apima atvejus, kai šalys, Komisijai jau pradėjus procedūrą, nustato įgijėją ir sudaro su juo teisiškai saistantį susitarimą, kuriame bendrai išdėstomi svarbiausi įsigijimo elementai ([4]). Komisija galutiniame sprendime gali nuspręsti, ar perleidžiamos verslo dalies perdavimas nustatytam įgijėjui išspręs konkurencijos problemas. Jeigu Komisija leidžia koncentraciją, apie kurią pranešta, įgijėjui patvirtinti nereikia jokio papildomo Komisijos sprendimo, ir perleidžiamo verslo pardavimas netrukus po to gali būti užbaigtas.

57. Komisija pritaria „preliminaraus sprendimo“ konkurencijos gynimo priemonėms visų pirma tais atvejais, kai įgijėjo tapatybė yra lemiama, siekiant užtikrinti siūlomos konkurencijos gynimo priemonės veiksmingumą. Tai taikoma tais atvejais, kai, atsižvelgiant į aplinkybes, tinkamais galima laikyti vos keletą galimų įgijėjų, visų pirma dėl to, kad perleidžiamas verslas pats savaime nėra gyvybingas, o jo

([1]) 2006 m. liepos 19 d. sprendimas byloje COMP/M.3796 — *Omya/Huber PCC*; 2003 m. liepos 23 d. sprendimas byloje COMP/M.2972 — DSM/*Roche Vitamins*; 2000 m. gruodžio 13 d. sprendimas byloje COMP/M.2060 — *Bosch/Rexroth*; 2001 m. liepos 27 d. sprendimas byloje COMP/M.2337 — *Nestlé/Ralston Purina*; 2002 m. vasario 15 d. sprendimas byloje COMP/M.2544 — *Masterfoods/Royal Canin*; 2003 m. birželio 11 d. sprendimas byloje COMP/M.2947 — *Verbund/Energie Allianz*.

([2]) Žr. 2000 m. gruodžio 13 d. sprendimo byloje COMP/M.2060 — *Bosch/Rexroth* 92 punktą.

([3]) Žr. 2000 m. gruodžio 13 d. sprendimo byloje COMP/M.2060 — *Bosch/Rexroth* 95 punktą.

([4]) Tokie susitarimai paprastai priklauso nuo galutinio Komisijos sprendimo, patvirtinančio aptariamą konkurencijos gynimo priemonę.

gyvybingumą užtikrins tik konkretus įgijėjo turtas, arba kai įgijėjas turi atitikti specialius reikalavimus, kad konkurencijos gynimo priemonė būtų tinkama konkurencijos problemoms išspręsti ([1]). Jeigu šalys nusprendžia vykstant procedūrai sudaryti saistantį susitarimą su tinkamu įgijėju, pasirinkdamos „preliminaraus sprendimo“ galimybę, Komisija tokiomis aplinkybėmis gali reikiamai tiksliai nustatyti, kad įsipareigojimai bus įgyvendinti pardavus verslą tinkamam įgijėjui. Tokiais atvejais „preliminaraus pirkėjo“ sprendimas, kai įgijėjo tinkamumui keliami specialūs reikalavimai, paprastai laikomas lygiaverčiu ir priimtinu.

2. **Ryšių su konkurentais nutraukimas**

58. Įsipareigojimai perleisti dalį verslo taip pat gali būti pasitelkiami šalių ir konkurentų ryšiams nutraukti, kai tokie ryšiai prisideda prie susijungimo keliamų konkurencijos problemų. Tam, kad būtų nutraukti struktūriniai ryšiai su svarbiu konkurentu, gali prireikti perleisti bendroje įmonėje turimą mažumos akcijų paketą ([2]) arba konkurento įmonėje turimą mažumos akcijų paketą ([3]).

59. Nors tokių akcijų paketų perleidimui teikiama pirmenybė, Komisija išimtiniais atvejais gali pritarti teisių, susijusių su konkurento įmonėje turimu mažumos akcijų paketu, atsisakymui, jeigu, atsižvelgiant į konkrečias tokio atvejo aplinkybes, galima atmesti galimybę, jog finansinė nauda, gauta iš konkurento įmonėje turimo mažumos akcijų paketo, savaime sukeltų konkurencijos problemų ([4]). Tokiomis aplinkybėmis šalys turi atsisakyti visų su tokiu akcijų paketu susijusių teisių, kurios yra svarbios konkurenciniams veiksmams, kaip antai atstovavimas valdyboje, veto teisės ir informavimo teisės ([5]). Komisija gali pritarti tokiam ryšių su konkurentu nutraukimui, tik jeigu tų teisių atsisakoma visiškai ir visam laikui ([6]).

60. Jeigu konkurencijos problemų kyla dėl susitarimų su įmonėmis, teikiančiomis tokius pat produktus arba tokias pat paslaugas, konkurencijai apginti gali būti tikslinga nutraukti atitinkamus susitarimus, kaip antai platinimo susitarimus su konkurentais ([7]) arba susitarimus, kuriais koordinuojami tam tikri įmonės veiksmai ([8]). Tačiau vien platinimo susitarimo nutraukimas išspręs konkurencijos problemas tik, jeigu užtikrinama, kad konkurento produktai bus platinami ir ateityje ir darys šalims veiksmingą konkurencinį spaudimą.

3. **Kitos konkurencijos gynimo priemonės**

61. Nors dalies verslo perleidimui ar ryšių su konkurentais nutraukimui teikiama pirmenybė, tai nėra vienintelės įmanomos konkurencijos gynimo priemonės, kurios gali būti taikomos tam tikroms konkurencijos problemoms išspręsti. Tačiau dalies verslo perleidimas yra veiksmingumo ir efektyvumo orientyras kitoms konkurencijos gynimo priemonėms. Taigi Komisija gali pritarti kitų rūšių įsipareigojimams, tačiau tik tokiomis aplinkybėmis, kai kitos siūlomos konkurencijos gynimo priemonės poveikis bent prilygsta dalies verslo perleidimui ([9]).

([1]) Žr. sprendimą byloje COMP/M.3916 — *T-Mobile Austria/tele.ring*, pagal kurį tam tikros judriojo ryšio stotys ir dažniai, kurie nesudaro gyvybingo verslo, gali būti perleidžiami tik konkurentui, kurio tikėtinas vaidmuo rinkoje būtų panašus į *tele.ring*; 2006 m. liepos 4 d. sprendimą byloje COMP/M.4000 — *Inco/Falconbridge*, pagal kurį nikelio perdirbimo verslas gali būti parduotas tik konkurentui, kuris yra vertikaliai integruotas į nikelio tiekimo grandį; 2006 m. gruodžio 12 d. sprendimą byloje COMP/M.4187 — *Metso/Åker Kvaerner*, pagal kurį perleidžiamam verslui įsigyti tiko tik vienas įgijėjas, nes tik jis turėjo būtinos praktinės patirties ir užėmė būtinas pozicijas kaimyninėse rinkose; 2004 m. spalio 26 d. sprendimą byloje COMP/M.3436 — *Continental/Phoenix*, pagal kurį perleidžiamo verslo gyvybingumą užtikrinti galėjo tik bendrosios platinimo įmonės partneris; 2003 m. gruodžio 5 d. sprendimą byloje COMP/M.3136 — GE/*Agfa*.

([2]) 1997 m. gruodžio 3 d. sprendimas byloje IV/M.942 — VEBA/*Degussa*.

([3]) 2005 m. liepos 13 d. sprendimo byloje COMP/M.3653 — *Siemens/VA Tech* 491, 493 ir paskesni punktai.

([4]) Žr. 2005 m. liepos 13 d. sprendimo byloje COMP/M.3653 — *Siemens/VA Tech* 327 ir paskesnius punktus, kuriuose nustatyta, kad į mažumos akcijų paketo poveikį finansiniu atžvilgiu galima neatsižvelgti, nes pasirinkimo parduoti sandoriu šio akcijų paketo atžvilgiu jau buvo pasinaudota.

([5]) 2006 m. rugsėjo 19 d. sprendimas byloje COMP/M.4153 — *Toshiba/Westinghouse*.

([6]) 2004 m. gruodžio 9 d. sprendimo byloje COMP/M.3440 — ENI/EDP/GDP 648 ir paskesni bei 672 punktas.

([7]) Dėl platinimo susitarimų nutraukimo žr. 2005 m. birželio 24 d. sprendimą byloje COMP/M.3779 — *Pernod Ricard/Allied Domecq*; 2005 m. kovo 3 d. sprendimą byloje COMP/M.3658 — *Orkla/Chips*.

([8]) Visų pirma dėl jūrų transporto sektoriaus žr. 2005 m. liepos 29 d. sprendimą byloje COMP/M.3829 — *Maersk*/PONL ir 2005 m. spalio 12 d. sprendimą byloje COMP/M.3863 — TUI/*CP Ships*. Šiose bylose šalys įsipareigojo pasitraukti iš tam tikrų linijinių konferencijų ir konsorciumų.

([9]) 2005 m. balandžio 28 d. sprendimas byloje COMP/M.3680 — *Alcatel/Finmeccanica/Alcatel Alenia Space & Telespazio*, pagal kurį dalies turto perleidimas buvo neįmanomas.

Su prieiga susijusios konkurencijos gynimo priemonės

62. Kai kuriais atvejais Komisija pritarė konkurencijos gynimo priemonėms, pagal kurias numatyta leisti naudotis pagrindine infrastruktūra ir suteikti prieigą prie pagrindinės infrastruktūros, tinklų, pagrindinių technologijų, įskaitant patentus, praktinę patirtį ar kitokias intelektinės nuosavybės teises, ir svarbių žaliavų. Paprastai šalys suteikia tretiesiems asmenims tokią prieigą jų nediskriminuodamos ir nustatydamos skaidrias sąlygas.

63. Įsipareigojimai suteikti prieigą prie infrastruktūros ir tinklų, gali būti siūlomi siekiant suteikti konkurentams galimybę lengviau patekti į rinką. Komisija jiems gali pritarti, jeigu yra pakankamai aišku, kad rinkoje iš tikrųjų atsiras naujų konkurentų, ir tai pašalins bet kokią didelę kliūtį veiksmingai konkurencijai ([1]). Kiti prieigos užtikrinimo įsipareigojimų pavyzdžiai gali būti įsipareigojimai suteikti prieigą prie mokamos televizijos platformų ([2]) ir prie energijos išteklių pagal dujų tiekimo programas ([3]). Individualių priemonių dažnai nepakanka patekimo į rinką kliūtims pakankamai sumažinti, ir būtinas priemonių paketas, kurį sudarytų su dalies verslo perleidimu susijusių konkurencijos gynimo priemonių ir prieigos įsipareigojimų derinys, arba įsipareigojimų paketas, kurio tikslas būtų bendrai palengvinti konkurentams patekimą į rinką įgyvendinant daug įvairių priemonių. Jeigu šie įsipareigojimai iš tikrųjų užtikrina, kad į rinką laiku gali patekti pakankamai naujų konkurentų, galima laikyti, kad jų poveikis konkurencijai rinkoje yra panašus į verslo dalies perleidimo poveikį. Jeigu negalima nustatyti, kad, įgyvendinus siūlomus įsipareigojimus ir sumažinus įėjimo į rinką kliūtis, į rinką tikriausiai patektų naujų konkurentų, Komisija atmeta tokį konkurencijos gynimo priemonių paketą ([4]).

64. Įsipareigojimai, pagal kuriuos teikiama nediskriminacinė prieiga prie susijungiančių šalių infrastruktūros ar tinklų, taip pat gali būti pateikti siekiant užtikrinti, kad dėl rinkų atskyrimo neatsirastų didelių kliūčių konkurencijai. Ankstesniuose Komisijos priimtuose sprendimuose įsipareigojimais numatyta suteikti prieigą prie vamzdynų ([5]) ir prie telekomunikacijų ar panašių tinklų ([6]). Komisija priima tokius įsipareigojimus, tik jeigu gali nustatyti, kad šie įsipareigojimai yra veiksmingi ir tikėtina, kad konkurentai jais pasinaudos, taigi rinkų atskyrimo problemos bus išspręstos. Konkrečiais atvejais gali būti tikslinga tokį įsipareigojimą susieti su preliminaraus pirkėjo ar preliminaraus sprendimo nuostata, kad Komisija galėtų pakankamai užtikrintai manyti, jog įsipareigojimas bus įgyvendintas ([7]).

65. Pagrindinių technologijų ar intelektinės nuosavybės teisių kontrolė taip pat gali sukelti problemų dėl kliūčių darymo konkurentams, kuriems tos technologijos ar intelektinės nuosavybės teisės būtinos veiklai vartotojų rinkoje. Tai, *pvz.*, susiję su atvejais, kai konkurencijos problemų kyla, nes šalys gali nuslėpti įvairios įrangos sąveikai būtiną informaciją. Tokiomis aplinkybėmis įsipareigojimai suteikti konkurentams galimybę gauti būtinos informacijos gali išspręsti konkurencijos problemas ([8]). Panašiai, sektoriuose, kuriuose dalyviai paprastai turi bendradarbiauti licencijuodami vieni kitiems patentus, problemos, kurių gali kilti, nes susijungusi įmonė nebeturės paskatų išduoti licencijas tokiu pat mastu ir tokiomis pat sąlygomis, kaip anksčiau, gali būti išspręstos įsipareigojant tokiu pat pagrindu skirti licencijas ir ateityje ([9]). Tokiais atvejais įsipareigojimuose turėtų būti numatyta išduoti neišimtines

([1]) Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *easyJet prieš Komisiją*, T-177/04, (2006), Rink. p. II-1931, 197 ir paskesnius punktus.

([2]) Žr. 2003 m. balandžio 2 d. sprendimo byloje COMP/M.2876 — *Newscorp/Telepiù* 225 ir paskesnius punktus, kuriuose nurodyta, kad įsipareigojimuose numatyta suteikti konkurentams prieigą prie visų pagrindinių mokamos televizijos tinklo elementų, kaip antai 1) prieiga prie būtino turinio; 2) prieiga prie techninės platformos; ir 3) prieiga prie būtinų techninių paslaugų. Panašiai 2000 m. kovo 21 d. sprendime byloje COMP/JV.37 — *BskyB/Kirch Pay TV*, patvirtintame Pirmosios instancijos teismo sprendimu *ARD prieš Komisiją*, T-158/00, (2003), Rink. p. II-3825, Komisija pritarė įsipareigojimams, pagal kuriuos kitiems operatoriams suteikta visapusiška prieiga prie mokamos televizijos rinkos.

([3]) Žr. 2005 m. gruodžio 21 d. sprendimą byloje COMP/M.3696 — E.ON/MOL; 2006 m. kovo 14 d. sprendimą byloje COMP/M.3868 — DONG/*Elsam/Energi E2*.

([4]) Oro transporto susijungimų atveju paprasčiausio kliūčių patekti į rinką mažinimo, šalims įsipareigojant pasiūlyti laiko tarpsnius konkrečiuose oro uostuose, ne visada gali pakakti, kad būtų užtikrinta naujų konkurentų galimybė siūlyti savo paslaugas šiuose maršrutuose, kuriuose kyla konkurencijos problemų, ir kad konkurencijos gynimo priemonės poveikis būtų lygiavertis dalies verslo perleidimui.

([5]) 2001 m. gruodžio 20 d. sprendimas byloje COMP/M.2533 — BP/E.ON, be vamzdynus eksploatuojančios įmonės akcijų perleidimo taip pat teikiama prieiga prie vamzdyno; 2001 m. gruodžio 20 d. sprendimas byloje COMP/M.2389 — *Shell*/DEA, prieiga prie etileno importo terminalo.

([6]) Dėl prieigos prie telekomunikacijų tinklų žr. 2002 m. liepos 10 d. sprendimą byloje COMP/M.2803 — *Telia/Sonera*; 1999 m. spalio 13 d. sprendimą byloje IV/M.1439 — *Telia/Telenor*; 2000 m. balandžio 12 d. sprendimą byloje COMP/M.1795 — *Vodafone/Mannesmann*. Taip pat žr. 2003 m. balandžio 30 d. sprendimą byloje COMP/M.2903 — *DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/*JV, kuriame Komisija pritarė įsipareigojimams suteikti tretiesiems asmenims prieigą prie telematinio tinklo ir mažinti patekimo į rinką kliūtis, suteikiant jiems galimybę naudoti šalių teikiamas rinkliavai rinkti skirto telematikos įtaiso dalis.

([7]) Žr. „kokybės moratoriumo“ nuostatas, pateiktas 2003 m. balandžio 30 d. sprendimo byloje COMP/M.2903 — *DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/*JV 76 punkte.

([8]) 2003 m. rugsėjo 2 d. sprendimas byloje COMP/M.3083 — GE/*Instrumentarium*; 2003 m. balandžio 30 d. sprendimas byloje COMP/M.2861 — *Siemens/Draegerwerk*.

([9]) Žr. 2006 m. gegužės 19 d. sprendimą byloje COMP/M.3998 — *Axalto/Gemplus*.

licencijas arba neišimtiniu pagrindu atskleisti informaciją visiems tretiesiems asmenims, kurių veikla priklauso nuo intelektinės nuosavybės teisių arba informacijos. Be to, būtina užtikrinti, kad licencijų suteikimo sąlygos netrukdytų veiksmingam tokios su licencijavimu susijusios konkurencijos gynimo priemonės įgyvendinimui. Jeigu atitinkamoje rinkoje nėra aiškiai apibrėžtų licencijų suteikimo sąlygų, sąlygos, įskaitant kainodarą, turėtų išplaukti iš įsipareigojimų (*pvz*., nustatant juose kainų formules). Kitas galimas sprendimas — suteikti nemokamas licencijas. Tačiau, atsižvelgiant į konkrečius atvejus, suteikiant licencijas, licencijos davėjas gali gauti neskelbtinos informacijos apie licencijos gavėjų, kurie veikia kaip konkurentai vartotojų rinkoje, konkurencinius veiksmus, *pvz*., sužinodami vartotojų rinkoje naudojamų licencijų skaičių. Tokiais atvejais, kad konkurencijos gynimo priemonė būtų tinkama, įsipareigojimais turi būti užkirstas kelias tokioms konfidencialumo problemoms. Kaip nustatyta ankstesniame punkte, Komisija paprastai priima tokius įsipareigojimus, tik jeigu galima nustatyti, kad jie bus veiksmingi ir tikėtina, kad konkurentai jais pasinaudos.

66. Prieigos įsipareigojimai dažnai yra sudėtingi ir jais būtina numatyti bendrąsias sąlygas, pagal kurias nustatomos prieigos suteikimo sąlygos. Siekiant, kad tokie įsipareigojimai būtų veiksmingi, juose turi būti numatyti jų kontrolei būtini procedūriniai reikalavimai, kaip antai atskiros infrastruktūros apskaitos reikalavimas, kad būtų įmanoma patikrinti susijusias išlaidas ([1]), ir tinkamos kontrolės priemonės. Paprastai tokią kontrolę turi atlikti patys rinkos dalyviai, *pvz*., įmonės, norinčios gauti naudos iš įsipareigojimų. Priemonės, suteikiančios tretiesiems asmenims galimybę pačioms užtikrinti įsipareigojimų vykdymą — tai visų pirma galimybė pasinaudoti greitu ginčų sprendimo mechanizmu taikant arbitražo procedūrą (kartu su patikėtiniais) ([2]) arba arbitražo procedūrą, kurioje dalyvauja nacionalinės reguliavimo institucijos, jei esama tokių, skirtų atitinkamai rinkai ([3]). Jeigu Komisija gali daryti prielaidą, kad įsipareigojimuose numatyti mechanizmai leis rinkos dalyviams patiems veiksmingai ir laiku juos įgyvendinti, Komisija neprivalo užtikrinti nuolatinės įsipareigojimų kontrolės. Tokiais atvejais Komisijos įsikišimas būtų būtinas tik tais atvejais, kai šalys nesilaiko taikant šiuos ginčų sprendimo mechanizmus priimtų sprendimų ([4]). Tačiau Komisija gali priimti tokius įsipareigojimus, tik jeigu sudėtingumas iš pat pradžių nekelia pavojaus jų veiksmingumui ir jeigu pasiūlytos kontrolės priemonės užtikrina, kad tie įsipareigojimai bus veiksmingai įgyvendinti, o vykdymo mechanizmas užtikrins, kad rezultatai bus pasiekti laiku ([5]).

Ilgalaikių išimtinių sutarčių keitimas

67. Dėl siūlomos koncentracijos atsirandantys rinkos struktūros pokyčiai gali paversti esamus sutartinius santykius nepalankiais veiksmingai konkurencijai. Tai ypač pasakytina apie išimtinius ilgalaikius tiekimo susitarimus, jeigu jie riboja konkurentų siekį tiekimo rinkoje naudotis ištekliais arba įgyti klientų vartotojų rinkoje. Jeigu susijungusi įmonė gali ir turi paskatų tokiu būdu kurti kliūtis konkurentams, egzistuojančių išimtinių susitarimų rinką ribojantis poveikis gali paskatinti kurti dideles kliūtis veiksmingai konkurencijai ([6]).

68. Tokiomis aplinkybėmis konkurencijos problemoms išspręsti gali būti laikoma tikslinga nutraukti arba pakeisti galiojančius išimtinius susitarimus ([7]). Tačiau turimi įrodymai turi leisti Komisijai aiškiai

([1]) Žr. pvz., 2002 m. liepos 10 d. sprendimą byloje COMP/M.2803 — *Telia/Sonera*; 2003 m. balandžio 30 d. sprendimą byloje COMP/M.2903 — *DaimlerChrysler/Deutsche Telekom/*JV.

([2]) Dėl arbitražo išlygos poveikio žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ARD prieš Komisiją*, T-158/00, (2003), Rink. p. II-3825, 212, 295 ir 352 punktus; Pirmosios instancijos teismo sprendimo *easyJet prieš Komisiją*, T-177/04, (2006), Rink. p. II-1931, 188 punktą.

([3]) Žr. sprendimą COMP/M.2876 — *Newscorp/Telepiù*, sprendimą COMP/M.3916 — *T-Mobile Austria/Tele.ring*.

([4]) Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ARD prieš Komisiją*, T-158/00,(2003), Rink. p. II-3825, 212, 295 ir 352 punktai.

([5]) Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 102 ir paskesnius punktus; Pirmosios instancijos teismo sprendimo *easyJet prieš Komisiją*, T-177/04, (2006), Rink. p. II-1931, 188 punktą.

([6]) Žr. Komisijos pranešimą apie nehorizontalius susijungimus […]; 1998 m. vasario 11 d. sprendimą byloje IV/M.986 — *AGFA Gevaert/DuPont*.

([7]) 2003 m. balandžio 2 d. sprendimo byloje COMP/M.2876 — *Newscorp/Telepiù* 225 ir paskesni punktai, pagal kurį TV turinio teikėjams suteikiamos teisės vienašališkai nutraukti susitarimą, apribojama išimtinumo išlygų taikymo sritis ir būsimų išimtinių susitarimų, susijusių su turinio teikimu, trukmė; 2002 m. gruodžio 17 d. sprendimas byloje COMP/M.2822 — ENI/EnBW/GVS, pagal kurį visiems vietos dujų platintojams suteikiamos teisės pirma laiko nutraukti ilgalaikius dujų tiekimo susitarimus; 1999 m. spalio 28 d. sprendimas byloje IV/M.1571 — *New Holland*; 1999 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje IV/M.1467 — *Rohm and Haas/Morton*.

nustatyti, kad neliks jokio *de facto* išimtinumo. Be to, norint išspręsti nustatytas konkurencijos problemas, tokio ilgalaikių susitarimų pakeitimo paprastai pakanka tik kaip konkurencijos gynimo priemonių paketo dalies.

Kitos su verslo dalies perleidimu nesusijusios konkurencijos gynimo priemonės

69. Kaip nurodyta 17 punkte, nestruktūrinių rūšių konkurencijos gynimo priemonės, kaip antai šalių pažadai nesiimti tam tikrų komercinių veiksmų (*pvz.*, produktų susiejimo), paprastai neišspręs konkurencijos problemų, kylančių dėl horizontalaus veiklos sričių sutapimo. Bet kuriuo atveju nesant veiksmingos tokios konkurencijos gynimo priemonės įgyvendinimo kontrolės gali būti sunku pasiekti reikiamą tokios priemonės veiksmingumo laipsnį, kaip buvo nurodyta 13 ir paskesniuose punktuose ([1]). Iš esmės Komisijai gali būti neįmanoma patikrinti, ar įsipareigojimo laikomasi, ir net kiti rinkos dalyviai, kaip antai konkurentai, gali neturėti galimybių nustatyti — visiškai arba pakankamai užtikrintai — ar šalys praktiškai laikosi įsipareigojimo sąlygų. Be to, konkurentai taip pat gali neturėti paskatų atkreipti į tai Komisijos dėmesį, nes neturi iš įsipareigojimų tiesioginės naudos. Taigi Komisija gali nagrinėti kitų rūšių su verslo dalies perleidimu nesusijusias konkurencijos gynimo priemones, kaip antai pažadus dėl tam tikrų veiksmų, tik išimtiniais atvejais ir esant ypatingoms aplinkybėms, pavyzdžiui, kai konglomeratinėse struktūrose kyla konkurencijos problemų ([2]).

Su verslo dalies perleidimu nesusijusių konkurencijos gynimo priemonių trukmės ribojimas

70. Komisija gali sutikti, kad su verslo dalies perleidimu nesusijusių konkurencijos gynimo priemonių trukmė būtų ribota. Laiko ribojimo priimtinumas ir jo trukmė priklauso nuo individualių konkretaus atvejo aplinkybių ir negali būti bendrai iš anksto apibrėžti šiame pranešime.

4. **Peržiūros išlyga**

71. Neatsižvelgiant į konkurencijos gynimo priemonės rūšį, įsipareigojimuose paprastai numatoma peržiūros išlyga ([3]). Tai gali suteikti Komisijai galimybę, pakankamai pagrįstu šalių prašymu pratęsti terminus arba išimtinėmis aplinkybėmis nereikalauti įsipareigojimų, iš dalies juos pakeisti arba pakeisti juos naujais.

72. Įsipareigojimų pakeitimas pratęsiant terminus ypač svarbus dalies verslo perleidimo įsipareigojimams. Prašymą dėl pratęsimo šalys turi pateikti nepasibaigus terminui. Jeigu šalys prašo pratęsti pirmąjį verslo dalies perleidimo terminą, Komisija nurodytą priežastį pripažins rimta, tik jeigu šalys negalėjo laikytis termino dėl nuo jų nepriklausančių priežasčių ir jeigu galima tikėtis, kad šalims vėliau pavyks perleisti verslą per trumpą laiko tarpą. Priešingu atveju geriau paskirti už verslo dalies perleidimą atsakingą patikėtinį, kuris perleistų verslo dalį ir įvykdytų šalių įsipareigojimus.

73. Nereikalauti įsipareigojimų arba pritarti jų daliniam pakeitimui arba pakeitimui naujais įsipareigojimais Komisija gali tik išimtinėmis aplinkybėmis. Įsipareigojimams perleisti verslo dalį tai taikoma itin retai. Kadangi įsipareigojimai perleisti verslą turi būti įgyvendinti per trumpą laiko tarpą nuo sprendimo priėmimo, labai menkai tikėtina, kad rinkos aplinkybės pasikeistų per tokį trumpą laiką, o Komisija paprastai nepritars pakeitimams remdamasi bendrąja peržiūros išlyga. Konkretiems atvejams įsipareigojimuose paprastai numatomos labiau pritaikytos peržiūros išlygos ([4]).

([1]) Kaip vieną iš tokių konkurencijos gynimo priemonių pavyzdžių žr. 2004 m. gruodžio 9 d. sprendimo byloje COMP/M.3440 — ENI/EDP/GDP 663 ir 719 punktus.

([2]) Dėl konglomeratinio koncentracijos poveikio žr. 2005 m. vasario 15 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Tetra Laval*, C-12/03 P, (2005), Rink. p. I-987, 85 ir 89 punktus.

([3]) Tačiau peržiūros išlyga ypač svarbi su prieiga susijusioms konkurencijos gynimo priemonėms, kuriose tokia išlyga turėtų būti sistemingai numatoma; žr. 74 punktą.

([4]) Kaip minėta 30 punkte, Komisija gali pritarti įgijėjui nesant tam tikro turto ar darbuotojų, jeigu tai nekenkia perleidžiamo verslo konkurencingumui ir gyvybingumui. Panašiai, vadovaujantis nesusigrąžinimo išlyga, paaiškinta 43 punkte, draudžiama susigrąžinti perleisto turto kontrolę, tik jeigu Komisija anksčiau nenustatė, kad rinkos struktūra pasikeitė tiek, kad dalies turto perleidimas nebėra būtinas.

74. Įsipareigojimų nereikalavimas, jų dalinis pakeitimas arba pakeitimas naujais gali būti svarbesnis įsipareigojimams, nesusijusiems su dalies verslo perleidimu, kaip antai prieigos įsipareigojimai, kurie gali būti taikomi daugelį metų ir kurių atžvilgiu, Komisijai priimant sprendimą leisti vykdyti koncentraciją, negalima numatyti visų pokyčių. Pirma, aplinkybės, pateisinančios tokių įsipareigojimų atsisakymą, dalinį pakeitimą arba pakeitimą naujais, gali būti pripažintos išimtinėmis, jeigu šalys įrodo, kad rinkos sąlygos ilgainiui stipriai pasikeitė. Kad tai būtų įrodyta, nuo Komisijos sprendimo priėmimo iki šalių prašymo pateikimo turi praeiti pakankamai daug laiko, paprastai bent keleri metai. Antra, apie išimtines aplinkybes taip pat galima kalbėti tuo atveju, jeigu šalys gali įrodyti, kad taikant konkurencijos gynimo priemonę įgyta patirtis rodo, jog tikslas, kurio siekiama taikant konkurencijos gynimo priemonę, bus geriau pasiektas pakeitus įsipareigojimo sąlygas. Spręsdama, ar nereikalauti įsipareigojimų, leisti iš dalies juos pakeisti arba pakeisti naujais, Komisija taip pat atsižvelgia į trečiųjų asmenų nuomonę ir poveikį, kurį pakeitimas gali daryti trečiųjų asmenų padėčiai, taigi ir visam konkurencijos gynimo priemonės veiksmingumui. Šiuo atžvilgiu Komisija taip pat vertina, ar pakeitimai daro įtaką teisei, kurią, įgyvendinus konkurencijos gynimo priemonę, jau įgijo tretieji asmenys ([1]).

75. Jeigu priimdama sprendimą leisti koncentraciją Komisija dėl konkrečių priežasčių negali numatyti visų pokyčių, susijusių su tokių įsipareigojimų įgyvendinimu, taip pat gali būti tikslinga, kad šalys įsipareigojimuose numatytų išlygą, kuri leistų Komisijai inicijuoti ribotus įsipareigojimų pakeitimus. Tokie pakeitimai gali būti reikalingi, jeigu įgyvendinant pradinius įsipareigojimus nepasiekiami juose nustatyti rezultatai, todėl jie neužtikrina veiksmingo konkurencijos problemų sprendimo. Procedūros požiūriu šalys tokiais atvejais gali būti įpareigotos pasiūlyti keisti įsipareigojimus, kad būtų pasiektas tuose įsipareigojimuose apibrėžtas rezultatas, arba Komisija, išklausiusi šalis, gali pati tuo tikslu pakeisti sąlygas ir įpareigojimus. Šios rūšies išlyga paprastai taikoma tik tais atvejais, kai dėl ypatingų sąlygų kyla rizika neleisti veiksmingai įgyvendinti įsipareigojimus. Tokiomis išlygomis pasinaudota, pavyzdžiui, dujų tiekimo programų sąlygų atžvilgiu ([2]).

76. Paprašyta Komisija gali priimti formalų sprendimą dėl atleidimo nuo įsipareigojimų, dalinio jų pakeitimo arba pakeitimo naujais arba paprasčiausiai atsižvelgti į patenkinamus šalių atliktus konkurencijos gynimo priemonės pakeitimus, jeigu tokie pakeitimai padidina konkurencijos gynimo priemonės veiksmingumą ir lemia teisiškai saistančių šalių įpareigojimus, *pvz.*, sudarant sutartinius susitarimus. Įsipareigojimų pakeitimas paprastai įsigalioja tik *ex nunc*. Taigi įsipareigojimų pakeitimas atgaline data nepašalina jokio įsipareigojimų pažeidimo, padaryto prieš pakeitimą. Taigi Komisija tam tikrais atvejais gali toliau traukti atsakomybėn už pažeidimą pagal Susijungimų reglamento 14 ir 15 straipsnių nuostatas.

IV. **ĮSIPAREIGOJIMŲ TEIKIMO TVARKOS ASPEKTAI**

1. **Pirmoji stadija**

77. Remiantis Susijungimų reglamento 6 straipsnio 2 dalimi, Komisija gali paskelbti, kad koncentracija yra suderinama su bendrąja rinka ir prieš pradėdama procedūrą, jeigu yra įsitikinusi, kad po atitinkamų pakeitimų koncentracija, apie kurią pranešta, nebekels jokių rimtų abejonių, kaip apibrėžta 1 dalies c punkte.

78. Įsipareigojimų pasiūlymus Komisijai šalys gali teikti neoficialiai, net prieš pranešdamos apie koncentraciją. Įsipareigojimus šalys turi pateikti per 20 darbo dienų nuo pranešimo apie koncentraciją gavimo dienos ([3]). Komisija laiku praneša šalims apie kilusias rimtas abejones dar prieš pasibaigiant tam terminui ([4]). Jeigu šalys pateikia įsipareigojimus, terminas, per kurį Komisija prima sprendimą pagal Susijungimų reglamento 6 straipsnio 1 dalį, pratęsiamas nuo 25 iki 35 darbo dienų ([5]).

([1]) Pavyzdžių žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Royal Philips Electronics NV prieš Komisiją*, T-119/02, (2003), Rink. p. II-1433, 184 punkte.
([2]) Žr. 2006 m. kovo 14 d. sprendimo byloje COMP/M.3868 — DONG/*Elsam*/*Energi E2* priedo 24 punktą.
([3]) Įgyvendinimo reglamento 19 straipsnio 1 dalis.
([4]) Tokiomis aplinkybėmis pranešančiosioms šalims paprastai bus pasiūlyta galimybė dalyvauti susitikime esamai padėčiai aptarti, žr. Konkurencijos generalinio direktorato EB susijungimų kontrolės procedūrų gerosios patirties sąvado 33 punktą.
([5]) Susijungimų reglamento 10 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa.

79. Norint, kad būtų sudarytas pagrindas sprendimui pagal 6 straipsnio 2 dalį, įsipareigojimų pasiūlymai turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) juose turi būti išsamiai nurodyti šalių prisiimti materialiniai ir procedūriniai įsipareigojimai;

b) juos turi pasirašyti tam tinkamai įgaliotas asmuo;

c) prie jų pridėta informacija apie siūlomus įsipareigojimus, nurodyta Įgyvendinimo reglamente (kaip paaiškinta pirmiau 7 punkte); ir

d) prie jų pridėtas nekonfidencialus įsipareigojimų variantas ([1]), kad būtų galima atlikti jų rinkos tyrimą dalyvaujant tretiesiems asmenims. Nekonfidencialus įsipareigojimų variantas turi suteikti tretiesiems asmenims galimybę išsamiai įvertinti siūlomų konkurencijos gynimo priemonių įgyvendinamumą ir veiksmingumą konkurencijos problemoms išspręsti.

80. Komisija įvertina pagal šiuos reikalavimus pateiktus šalių pasiūlymus. Dėl siūlomų įsipareigojimų Komisija konsultuojasi su valstybių narių valdžios institucijomis, o prireikus taip pat ir su trečiaisiais asmenimis, atlikdama rinkos tyrimą, įskaitant visų pirma tuos trečiuosius asmenis ir tų darbuotojų pripažintus atstovus ([2]), kurių padėčiai siūlomos konkurencijos gynimo priemonės daro tiesioginį poveikį. Rinkose, kuriose esama nacionalinių reguliavimo institucijų, Komisija prireikus taip pat gali konsultuotis su kompetentingomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ([3]). Be to, tais atvejais, kai geografinė rinka yra didesnė nei Europos ekonominės erdvės (EEE) teritorija arba kai dėl verslo gyvybingumo priežasčių perleidžiama verslo dalis apima didesnę nei EEE teritoriją, nekonfidencialus siūlomų konkurencijos gynimo priemonių variantas taip pat gali būti svarstomas su EEE nepriklausančių valstybių valdžios institucijomis, atsakingomis už konkurenciją, kaip numatyta Bendrijos ir tų valstybių sudarytuose dvišaliuose bendradarbiavimo susitarimuose.

81. Įsipareigojimų prisiėmimas pirmojoje stadijoje gali būti priimtinas, tik jeigu konkurencijos problema yra lengvai nustatoma ir gali būti lengvai išspręsta ([4]). Taigi konkurencijos problema turi būti tokia akivaizdi, o konkurencijos gynimo priemonės taip aiškiai apibrėžtos, kad nereikėtų atlikti išsamaus tyrimo, o įsipareigojimų pakaktų „rimtoms abejonėms“, kaip apibrėžta Susijungimų reglamento 6 straipsnio 1 dalies c punkte, pašalinti ([5]). Jeigu įvertinus paaiškėja, kad siūlomi įsipareigojimai šiuo pagrindu pašalina rimtų abejonių priežastis, Komisija leidžia vykdyti susijungimą pirmojoje stadijoje.

82. Dėl laiko ribojimo pirmojoje stadijoje ypač svarbu, kad šalys Komisijai laiku pateiktų Įgyvendinimo reglamente reikalaujamą informaciją, kad būtų įmanoma tinkamai įvertinti įsipareigojimų turinį bei įvykdomumą ir jų tinkamumą veiksmingai konkurencijai bendrojoje rinkoje ilgainiui išlaikyti. Jeigu šalys nesilaiko Įgyvendinimo reglamente nustatyto įpareigojimo, gali būti, kad Komisija negalės padaryti išvados, kad siūlomi įsipareigojimai pašalina rimtų abejonių pagrindą.

83. Jeigu įvertinus išaiškėja, kad siūlomi įsipareigojimai nėra pakankami tam, kad būtų išspręstos dėl koncentracijos atsiradusios konkurencijos problemos, šalims bus apie tai atitinkamai pranešta. Pirmosios stadijos konkurencijos gynimo priemonės skirtos lengvai nustatomai konkurencijos problemai tiesiogiai išspręsti, todėl siūlomus įsipareigojimus galima keisti tik nežymiai. Tokius pakeitimus, pateikiamus iš karto po konsultacijų, gali sudaryti paaiškinimai, patikslinimai ir (arba) kitokie patobulinimai, kuriais būtų užtikrinama, kad įsipareigojimai yra įgyvendinami ir veiksmingi. Tačiau tokie pakeitimai gali būti priimti tik tuo atveju, jeigu užtikrinama, kad Komisija galės atlikti tinkamą tų įsipareigojimų įvertinimą ([6]).

([1]) Įgyvendinimo reglamento 20 straipsnio 2 dalis.
([2]) Plg. 2001 m. kovo 12 d. Tarybos Direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, 2001 3 22, p. 16) 2 straipsnio 1 dalies c punktą. Taip pat žr. 1994 m. rugsėjo 22 d. Tarybos Direktyvos 94/45/EB dėl Europos darbų tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo (OL L 254, 1994 9 30, p. 64), 2 straipsnio 1 dalies g punktą.
([3]) Dėl nacionalinių reguliavimo institucijų vaidmens taikant ginčų sprendimų mechanizmus žr. 66 punktą.
([4]) Žr. Susijungimų reglamento 30 konstatuojamąją dalį.
([5]) Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Royal Philips Electronics NV prieš Komisiją*, T-119/02, (2003), Rink. p. II-1433, 79 ir paskesnius punktus.
([6]) Žr. Įgyvendinimo reglamento 17 konstatuojamąją dalį ir Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Royal Philips Electronics NV prieš Komisiją*, T-119/02, (2003), Rink. p. II-1433, 237 ir paskesnius punktus.

84. Jeigu savo galutinėje išvadoje Komisija pareiškia, kad koncentracija nekelia konkurencijos problemų vienoje ar daugiau rinkų, šalims bus atitinkamai apie tai pranešta, ir jos gali atšaukti nebūtinus įsipareigojimus dėl tokių rinkų. Jeigu šalys neatšaukia įsipareigojimų, Komisija savo sprendime paprastai į juos neatsižvelgia. Bet kuriuo atveju tokie įsipareigojimų pasiūlymai nėra koncentracijos leidimo sąlyga.

85. Jeigu šalims pranešama, kad Komisija savo galutiniame sprendime ketina pareikšti, jog koncentracija kelia konkurencijos problemų konkrečioje rinkoje, šalys turi pasiūlyti įsipareigojimus. Komisija negali sprendimo leisti koncentraciją vienašališkai susieti su tam tikromis sąlygomis — tokios sąlygos gali būti nustatytos tik remiantis šalių įsipareigojimais ([1]). Tačiau vertindama, ar šalių pateikti įsipareigojimai turi būti pridėti prie galutinio sprendimo kaip sąlygos ar įpareigojimai, Komisija tikrina, ar jie proporcingi konkurencijos problemai ([2]). Vis dėlto reikia pabrėžti, kad įsipareigojimų pasiūlyme būtinais laikomi visi tie elementai, kurie turi atitikti pagrindines priimtinų įsipareigojimų sąlygas, kaip nustatyta šio pranešimo 9 ir paskesnėse dalyse. Šis ir pirmesnis punktas taip pat taikomi antrojoje stadijoje prisiimtiems įsipareigojimams.

86. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad šalių pasiūlyti įsipareigojimai nepašalina rimtų abejonių, ji priima sprendimą pagal 6 straipsnio 1 dalies c punktą ir pradeda procedūrą.

2. **Antroji stadija**

87. Remiantis Susijungimų reglamento 8 straipsnio 2 dalimi, Komisija privalo paskelbti koncentraciją suderinama su bendrąja rinka, jeigu po pakeitimų koncentracija, apie kurią pranešta, nebesudaro didelės kliūties veiksmingai konkurencijai, kaip apibrėžta Susijungimų reglamento 2 straipsnio 3 dalyje.

88. Pagal 8 straipsnio 2 dalį Komisijai siūlomi įsipareigojimai turi būti jai pateikti ne vėliau kaip per 65 darbo dienas nuo tos dienos, kai pradėta procedūra. Jeigu galutinio sprendimo priėmimo terminai pratęsti pagal Susijungimų reglamento 10 straipsnio 3 dalį, tiek pat dienų automatiškai pratęsiamas ir konkurencijos gynimo priemonių pateikimo terminas ([3]). Komisija gali sutikti, kad įsipareigojimai būtų pirmą kartą pateikti pasibaigus šiam laikotarpiui tik išimtinėmis aplinkybėmis. Šalių prašymas pratęsti terminą turi būti gautas nepasibaigus laikotarpiui, ir jame turi būti nurodytos išimtinės aplinkybės, kurios, šalių nuomone, jį pateisina. Esant išimtinėms aplinkybėms, terminas gali būti pratęsiamas tik tuomet, jeigu Komisijai liko pakankamai laiko tinkamai įvertinti pasiūlymą bei atitinkamoms konsultacijoms su valstybėmis narėmis ir trečiaisiais asmenimis ([4]).

89. Ar konkurencijos gynimo priemonių pateikimas pratęs Komisijos galutinio sprendimo priėmimo terminą, priklauso nuo momento, kada procedūros metu buvo pateikti įsipareigojimai. Jeigu šalys įsipareigojimus pateikia praėjus mažiau nei 55 darbo dienoms nuo procedūros pradžios, Komisija turi priimti galutinį sprendimą ne vėliau kaip per 90 darbo dienų nuo tos dienos, kai pradėta procedūra ([5]). Jeigu šalys įsipareigojimus pateikia 55-ą darbo dieną arba vėliau (net ir po 65-os darbo dienos, jeigu tokie įsipareigojimai turėtų būti priimtini dėl išimtinių aplinkybių, kaip apibrėžta 88 punkte), laikotarpis, per kurį Komisija turi priimti galutinį sprendimą, pagal 10 straipsnio 3 dalies antrąją pastraipą prailginamas iki 105 darbo dienų. Jeigu šalys įsipareigojimus pateikia praėjus mažiau nei 55 darbo dienoms, bet pakeistą versiją pateikia 55-ą dieną arba vėliau, laikotarpis galutiniam sprendimui priimti taip pat pailginamas iki 105 darbo dienų.

([1]) Žr. 6 punktą.
([2]) Žr. 2007 m. gruodžio 18 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimo *Cementbouw prieš Komisiją*, C-202/06 P, (2007), 54 punktą.
([3]) Įgyvendinimo reglamento 19 straipsnio 2 dalies 2 pastraipa.
([4]) Įgyvendinimo reglamento 19 straipsnio 2 dalies. Žr. 1999 m. spalio 13 d. sprendimą byloje COMP/M.1439 — *Telia/Telenor*; 1997 m. balandžio 23 d. sprendimą byloje IV/M.754 — *Anglo American Corporation/Lonrho*.
([5]) Jeigu galutinio sprendimo priėmimo terminai pratęsti pagal Susijungimo reglamento 10 straipsnio 3 dalies 2 pastraipą prieš 55-ą darbo dieną, šis laikotarpis taip pat pratęsiamas.

90. Komisija pasiruošusi svarstyti tinkamus įsipareigojimus gerokai prieš pasibaigiant 65 darbo dienų laikotarpiui. Šalys raginamos teikti pasiūlymų projektus, kuriuose nagrinėjami ir materialiniai, ir procedūriniai aspektai, reikalingi norint užtikrinti visišką įsipareigojimų įgyvendinamumą. Jeigu šalys mano, kad reikia daugiau laiko konkurencijos problemoms ištirti ir tinkamiems įsipareigojimams parengti, jos taip pat gali pasiūlyti Komisijai pratęsti galutinį terminą pagal 10 straipsnio 3 dalies pirmąją pastraipą. Toks prašymas turi būti pateiktas prieš pasibaigiant 65 darbo dienų laikotarpiui. Komisija paprastai nepratęsia 10 straipsnio 3 dalies pirmojoje pastraipoje nustatyto galutinio sprendimo priėmimo termino, jeigu prašymas dėl pratęsimo pateikiamas pasibaigus Įgyvendinimo reglamente numatytam konkurencijos gynimo priemonių pateikimo terminui, *t. y.* po 65-os darbo dienos ([1]).

91. Kad atitiktų reikalavimus sprendimui pagal 8 straipsnio 2 dalį priimti, įsipareigojimai turi atitikti šiuos reikalavimus:

a) juose turi būti sprendžiamos visos koncentracijos sukeltos konkurencijos problemos ir išsamiai nurodyti šalių prisiimti materialiniai ir procedūriniai įsipareigojimai;

b) juos turi pasirašyti tam tinkamai įgaliotas asmuo;

c) prie jų pridėta informacija apie siūlomus įsipareigojimus, nurodyta Įgyvendinimo reglamente (kaip paaiškinta pirmiau 7 punkte); ir

d) prie jų pridėtas 79 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantis nekonfidencialus įsipareigojimų variantas ([2]), kad įsipareigojimus būtų galima išbandyti rinkoje dalyvaujant tretiesiems asmenims.

92. Komisija pagal šiuos reikalavimus įvertina šalių pateiktus pasiūlymus. Jeigu įvertinus patvirtinama, kad siūlomi įsipareigojimai išsklaido rimtas abejones (jeigu Komisija dar nepriėmė pranešimo apie kaltinimus) arba išsprendžia pranešime apie kaltinimus nurodytas konkurencijos problemas, Komisija po konsultacijų, kaip nustatyta 80 punkte, priima sąlyginį sprendimą leisti koncentraciją.

93. Priešingu atveju, *t. y.* tada, kai įvertinimas leidžia daryti išvadą, kad siūlomų įsipareigojimų gali nepakakti koncentracijos keliamoms konkurencijos problemoms išspręsti, šalims atitinkamai apie tai pranešama ([3]).

94. Susijungimo reglamentu Komisija neįpareigojama priimti įsipareigojimus pasibaigus teisės akte nustatytam konkurencijos gynimo priemonių pateikimo terminui, nebent Komisija konkrečiomis aplinkybėmis savo noru imtųsi įvertinti įsipareigojimus ([4]). Atsižvelgiant į tai, jeigu šalys vėliau pakoreguoja siūlomus įsipareigojimus pasibaigus 65 darbo dienų terminui, Komisija šiuos pakeistus įsipareigojimus priima tik tuo atveju, jeigu remdamasi tyrimo metu jau gautos informacijos (įskaitant ankstesnio bandymo rinkoje rezultatus) įvertinimu ir neatlikdama jokio kito bandymo rinkoje gali aiškiai konstatuoti, kad įgyvendinus tokius įsipareigojimus nustatytos konkurencijos problemos bus visiškai ir vienareikšmiškai išspręstos ir kad yra pakankamai laiko tinkamam įvertinimui Komisijoje ir deramoms konsultacijoms su valstybėmis narėmis ([5]) ([6]). Komisija paprastai atmeta šių sąlygų neatitinkančius pakeistus įsipareigojimus ([7]).

([1]) Pirmosios instancijos teismas patvirtino, kad Susijungimų reglamentu ir Įgyvendinimo reglamentu Komisijai neįpareigojama priimti įsipareigojimus, kurie teikiami pasibaigus terminui, kaip nustatyta 94 punkte, žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 161 punktą. Taigi Komisija neprivalo nagrinėti jokių konkurencijos gynimo priemonių, kurias šalys pateikia pasibaigus konkurencijos gynimo priemonių pateikimo terminui, net jei šalys būtų sutikusios pratęsti galutinį terminą. Be to, tai neatitiktų 10 straipsnio 3 dalyje numatyto pratęsimo tikslo, kaip paaiškinta Susijungimų reglamento 35 konstatuojamojoje dalyje. 10 straipsnio 3 dalies pirmojoje pastraipoje numatyto pratęsimo tikslas — suteikti pakankamai laiko konkurencijos problemoms ištirti, o 10 straipsnio 3 dalies antrojoje pastraipoje nustatyto pratęsimo tikslas — suteikti pakankamai laiko įsipareigojimų analizei ir rinkos tyrimui atlikti.

([2]) Įgyvendinimo reglamento 20 straipsnio 2 dalį.

([3]) Žr. Konkurencijos generalinio direktorato EB susijungimų kontrolės procedūrų gerosios patirties sąvado 30 ir paskesnius punktus, kuriuose numatyta vykdant procedūrą surengti keletą Komisijos ir šalių susitikimų esamai padėčiai apsvarstyti.

([4]) Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 161 ir paskesnius punktus. Taip pat žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Kaysersberg SA prieš Komisiją*, T-290/94, (1997), Rink. p. II-2137.

([5]) 2004 m. gruodžio 9 d. sprendimo byloje COMP/M.3440 — ENI/EDP/GDP 855 ir paskesni punktai; patvirtinta Pirmosios instancijos teismo sprendimo *EDP prieš Komisiją*, T-87/05, (2005), Rink. p. II-3745, 162 ir paskesniuose punktuose; 2000 m. kovo 9 d. sprendimo byloje COMP/M.1628 — *TotalFina/Elf* 345 punktas.

([6]) Rengiant tokias konsultacijas paprastai reikalaujama, kad Komisija turėtų galimybę nusiųsti valstybėms narėms galutinio sprendimo projektą, įskaitant pakeistų įsipareigojimų įvertinimą, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki valstybių narių patariamojo komiteto posėdžio. Šis terminas gali būti sutrumpintas tik išimtinėmis aplinkybėmis (Susijungimų reglamento 19 straipsnio 5 dalis).

([7]) Žr. 2004 m. gruodžio 9 d. sprendimo byloje COMP/M.3440 — ENI/EDP/GDP 913 punktą.

V. ĮSIPAREIGOJIMŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

95. Įsipareigojimai siūlomi kaip priemonė koncentracijos leidimui užtikrinti; paprastai jie įgyvendinami priėmus sprendimą leisti koncentraciją. Taigi Komisija reikalauja garantijų, kad jie bus įgyvendinti veiksmingai ir laiku. Šios įgyvendinimo nuostatos paprastai sudaro įsipareigojimų, kuriuos šalys prisiėmė Komisijos atžvilgiu, dalį.

96. Toliau teikiamos išsamios įsipareigojimo perleisti dalį verslo, kuris yra labiausiai paplitęs įsipareigojimas, įgyvendinimo gairės. Vėliau aptariami tam tikri kitų rūšių įsipareigojimų įgyvendinimo aspektai.

1. **Dalies verslo perleidimo procedūra**

97. Dalis verslo turi būti perleista per nustatytą laikotarpį, dėl kurio šalys susitaria su Komisija. Remiantis Komisijos praktika, visas laikotarpis suskirstomas į laikotarpį galutiniam susitarimui sudaryti ir paskesnį laikotarpį sandoriui užbaigti, *t. y.* nuosavybės teisėms perduoti. Laikotarpis įpareigojančiam susitarimui sudaryti paprastai papildomai skirstomas į pirmąjį laikotarpį, per kurį šalys gali ieškoti tinkamo įgijėjo (toliau — pirmasis verslo perleidimo laikotarpis), ir, jeigu šalims nepavyksta perleisti verslo, antrąjį laikotarpį, per kurį verslo perleidimo patikėtinis įgyja įgaliojimus perleisti verslą, nenustatant minimalios kainos (toliau — laikotarpis, per kurį patikėtinis perleidžia verslą).

98. Komisijos patirtis rodo, kad trumpi verslo perleidimo laikotarpiai gerokai prisideda prie verslo perleidimo sėkmės, nes priešingu atveju dėl perleidžiamo verslo ilgą laiką vyrautų netikrumas. Taigi terminai turėtų būti kuo trumpesni. Komisija paprastai tinkamu laiko pirmąjį verslo perleidimo laikotarpį, kuris trunka maždaug šešis mėnesius, ir laikotarpį, per kurį patikėtinis perleidžia verslą, trunkantį papildomus tris mėnesius. Dar trijų mėnesių laikotarpis paprastai numatomas sandoriui užbaigti. Šie laikotarpiai tam tikrais atvejais gali būti keičiami. Visų pirma juos gali tekti sutrumpinti, jeigu egzistuoja didelis verslo gyvybingumo sumažėjimo pereinamuoju laikotarpiu pavojus.

99. Verslo perleidimo terminas paprastai skaičiuojamas nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos. Išimtis gali būti pagrįsta, jeigu sandoris vykdomas paskelbus viešąjį konkursą, pagal kurį šalys įsipareigoja perleisti įsigyjamai įmonei priklausančio verslo dalį. Jeigu tokiomis aplinkybėmis šalys negali pasirengti perleisti įsigyjamos įmonės verslo dalies prieš užbaigiant koncentraciją, apie kurią pranešta, Komisija gali sutikti, kad tokio verslo perleidimo terminai būtų skaičiuojami nuo sandorio, apie kurį pranešta, užbaigimo dienos. Toks sprendimas taip pat galimas, jeigu šalys nekontroliuoja koncentracijos užbaigimo datos, nes jai, *pvz.*, būtinas valstybės leidimas ([1]). Priešingu atveju būtų tikslinga sutrumpinti terminus, siekiant trumpesnio netikrumo dėl perleidžiamo verslo laikotarpio.

100. Pirmiau aprašyta procedūra taikoma preliminaraus pirkėjo sprendimams, o preliminaraus sprendimo variantui taikoma kitokia procedūra. Paprastai įpareigojantis susitarimas su įgijėju jau bus sudarytas procedūros metu, taigi priėmus sprendimą dėl koncentracijos reikia numatyti tik kitą terminą sandoriui užbaigti. Jeigu prieš priimant spendimą su įgijėju sudarytas tik pamatinis susitarimas, terminai, numatyti visam susitarimui sudaryti ir vėliau sandoriui užbaigti, turi būti nustatomi kiekvienu atveju atskirai ([2]).

2. **Įgijėjo ir įsigijimo sutarties tvirtinimas**

101. Siekiant užtikrinti įsipareigojimo veiksmingumą, pardavimas siūlomam įgijėjui galimas tik Komisijai prieš tai patvirtinus. Pasiekusios galutinį susitarimą su įgijėju, šalys (arba verslo perleidimo patikėtinis) turi pateikti Komisijai motyvuotą ir dokumentais pagrįstą pasiūlymą. Šalys arba, atsižvelgiant į konkretų atvejį, verslo perleidimo patikėtinis turi Komisijai priimtinu būdu įrodyti, kad siūlomas įgijėjas atitinka įgijėjui keliamus reikalavimus ir kad verslas perleidžiamas laikantis Komisijos sprendimo ir įsipareigojimų. Jeigu pagal įsipareigojimus leidžiama atskiroms paketo dalims siūlyti skirtingus įgijėjus, Komisija įvertina kiekvieno siūlomo įgijėjo priimtinumą ir įsitikina, ar visu paketu išsprendžiama konkurencijos problema.

([1]) Tačiau ir šiomis aplinkybėmis kitos įsipareigojimų nuostatos, visų pirma nuostatos, kuriose nustatomos pereinamojo laikotarpio apsaugos priemonės, turėtų pradėti galioti sprendimo priėmimo dieną.

([2]) Žr. 2006 m. balandžio 20 d. sprendimą byloje COMP/M.3916 — *T-Mobile Austria/tele.ring*.

102. Vertindama bet kurį siūlomą įgijėją, Komisija aiškina įgijėjui keliamus reikalavimus atsižvelgdama į įsipareigojimų tikslą — nedelsiant užtikrinti veiksmingą konkurenciją rinkoje, jeigu nustatyta konkurencijos problemų, ir į sprendime nustatytas rinkos aplinkybes ([1]). Komisijos atliekamo įgijėjo reikalavimų įvertinimo pagrindą paprastai sudaro šalių pateikta informacija, už stebėjimą atsakingo patikėtinio įvertinimas ir visų pirma pokalbiai su siūlomu įgijėju bei jo verslo planas. Komisija papildomai išnagrinėja, ar, remiantis rinkos aplinkybėmis, pagrindinės su įgijėju susijusios prielaidos atrodo įtikinamos.

103. Reikalavimas įgijėjui turėti būtinų finansinių išteklių visų pirma taikomas būdui, kuriuo siūlomas įgijėjas finansuoja įsigijimą. Pardavėjo finansuojamas verslo dalies perleidimas ir visų pirma bet koks pardavėjo finansavimas, jei tai reikštų, kad ateityje pardavėjas gautų perleisto verslo pelno dalį, paprastai netenkina Komisijos.

104. Vertindama, ar siūlomas įgijėjas gali kelti konkurencijos problemų, Komisija atlieka *prima facie* vertinimą, remdamasi informacija, kuri jai prieinama tvirtinant įgijėją. Jeigu perleidus verslą ar jo dalį koncentracija pasiekia Bendrijai svarbų lygmenį, apie šią naują koncentraciją turi būti pranešta taip, kaip reikalaujama Susijungimų reglamente, o leidimas jam gautas įprasta tvarka ([2]). Jeigu taip neatsitinka, Komisijai patvirtinus siūlomą įgijėją, tai netrukdo nacionalinėms valdžios institucijoms kontroliuoti susijungimus. Be to, tikimasi, kad siūlomas įgijėjas gaus visus kitus būtinus susijusių reguliavimo institucijų leidimus. Jeigu, remiantis Komisijos turima informacija, galima numatyti, kad dėl sunkumų siekiant gauti už susijungimų kontrolę atsakingų institucijų leidimą ar kitus leidimus įsipareigojimo įgyvendinimas gali būti pernelyg vilkinamas, laikoma, kad siūlomas įgijėjas neatitinka įgijėjui keliamų reikalavimų. Priešingu atveju Komisijos nustatytos konkurencijos problemos nebus pašalintos per tinkamą terminą.

105. Reikalavimas gauti Komisijos patvirtinimą paprastai taikomas ir įgijėjui, ir įsigijimo sutarčiai bei bet kokiam kitam susitarimui, kurį sudaro šalys ir siūlomas įgijėjas, įskaitant pereinamojo laikotarpio susitarimus. Komisija tikrina, ar verslo dalies perleidimas pagal susitarimus atitinka įsipareigojimus ([3]).

106. Komisija praneša šalims savo nuomonę apie siūlomo įgijėjo tinkamumą. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad siūlomas įgijėjas neatitinka įgijėjui keliamų reikalavimų, ji priima sprendimą, kad siūlomas įgijėjas nėra įsipareigojimus atitinkantis įgijėjas ([4]). Jeigu Komisija padaro išvadą, kad įsigijimo sutartyje (ar bet kokiuose papildomuose susitarimuose) nenumatytas įsipareigojimus atitinkantis verslo dalies perleidimas, Komisija praneša apie tai šalims, nebūtinai atmesdama tokio įgijėjo kandidatūrą. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad įgijėjas yra tinkamas atsižvelgiant į įsipareigojimus, o sutartyse numatytas verslo dalies perleidimas atitinka įsipareigojimus, Komisija pritaria tam, kad verslo dalis būtų perleista siūlomam įgijėjui ([5]). Komisija kuo skubiau išduoda būtinus leidimus.

3. **Šalių įpareigojimai pereinamuoju laikotarpiu**

107. Šalys turi vykdyti tam tikrus įsipareigojimus pereinamuoju laikotarpiu (kaip apibūdinta 36 punkte). Įsipareigojimuose paprastai turėtų būti numatyti šie dalykai: i) apsaugos priemonės verslo gyvybingumui pereinamuoju laikotarpiu išsaugoti; ii) prireikus būtini išskyrimo procedūros etapai; ir iii) būtini parengiamieji verslo perleidimo veiksmai.

([1]) Žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Petrolessence prieš Komisiją*, T-342/00, (2003), Rink. p. II-1161.

([2]) 1999 m. rugsėjo 29 d. sprendimas byloje IV/M.1383 — *Exxon/Mobil* ir paskesni sprendimai — 2000 m. vasario 2 d. sprendimas byloje COMP/M.1820 — BP/bendros įmonės išformavimas ir 2000 m. vasario 2 d. sprendimas byloje COMP/M.1822 — *Mobil*/bendros įmonės išformavimas.

([3]) Kaip aptarta, šalys gali kreiptis į Komisiją, kad ši patvirtintų dalies verslo perleidimą siūlomam įgijėjui be tam tikro turto arba darbuotojų, jei tai nepakenks perleidžiamo verslo gyvybingumui ir konkurencingumui po pardavimo, atsižvelgiant į siūlomo įgijėjo išteklius.

([4]) 2000 m. vasario 9 d. sprendimas byloje COMP/M.1628 — *TotalFina/Elf*, greitkelių techninio aptarnavimo stotys; patvirtinta Pirmosios instancijos teismo sprendimu *Petrolessence prieš Komisiją*, T-342/00, (2003), Rink. p. II-1161.

([5]) Atsižvelgiant į dalies verslo perleidimo aplinkybes, šalims taip pat gali tekti užtikrinti, pvz., atitinkamomis įsigijimo susitarimo nuostatomis, kad įgijėjas išsaugos perleistą verslą kaip konkurentą ir neparduos verslo per trumpą laiko tarpą.

Laikinas perleidžiamo verslo išsaugojimas

108. Šalys privalo iki minimumo sumažinti bet kokią įmanomą perleidžiamo verslo konkurencingumo mažėjimo riziką, kuri gali atsirasti dėl verslo perdavimui būdingo netikrumo. Iki perduodant verslą įgijėjui Komisija reikalaus, kad šalys siūlytų įsipareigojimus, padedančius išlaikyti verslo savarankiškumą, ekonominį gyvybingumą, paklausą rinkoje ir konkurencingumą. Tik tokie įsipareigojimai leidžia Komisijai reikiamai tiksliai nustatyti, kad verslo pardavimas bus įgyvendintas taip, kaip šalys pasiūlė įsipareigojimuose.

109. Paprastai šie įsipareigojimai turėtų būti skirti išlaikyti verslą nepriklausomą nuo šalims liekančio verslo ir užtikrinti, kad tas verslas būtų kuo geriau valdomas kaip atskiras vienetas, kurį galima perleisti, siekiant užtikrinti nuolatinį jo ekonominį gyvybingumą, paklausą rinkoje bei konkurencingumą ir jo nepriklausomumą nuo šalims liekančio verslo.

110. Šalys privalo užtikrinti, kad pagal gerosios verslo patirties taisykles ir įprastai vykdant verslą būtų išlaikytas visas perleidžiamo verslo turtas ir kad nebūtų atliekama jokių veiksmų, galinčių turėti didelį neigiamą poveikį tam verslui. Tai ypač svarbu kalbant apie ilgalaikį turtą, praktinę patirtį arba konfidencialią ar patentuotą komercinę informaciją, pagrindinius klientus ir techninę bei komercinę darbuotojų kompetenciją. Be to, šalys privalo išsaugoti tokią pačią perleidžiamo verslo būklę, kaip ir prieš koncentraciją, visų pirma suteikti jam pakankamai išteklių, kaip antai kapitalas ar kredito linija, remiantis esamais verslo planais ir tęsiant jų įgyvendinimą, tokias pat administracines ir valdymo funkcijas ir kitus veiksnius, reikalingus konkurencijai konkrečiame sektoriuje išsaugoti. Įsipareigojimuose taip pat turi būti numatyta, kad šalys turėtų imtis visų pagrįstų priemonių, įskaitant atitinkamas paskatas, kad visi pagrindiniai darbuotojai liktų perleidžiamoje verslo dalyje, ir kad šalys negali pervilioti ar perkelti jokių darbuotojų į joms likusias verslo dalis.

111. Be to, šalys turėtų toliau laikyti perleidžiamą verslą atskirai nuo joms liekančio verslo ir užtikrinti, kad pagrindiniai perleidžiamo verslo darbuotojai nedalyvautų jokioje joms liekančio verslo veikloje ir priešingai. Jeigu perleidžiamas verslas įsteigtas kaip juridinis asmuo ir būtina užtikrinti griežtą juridinės struktūros atskyrimą, šalių, kaip akcininkių, teises, visų pirma balsavimo teises, turėtų įgyvendinti už priežiūrą atsakingas patikėtinis, kuris taip pat turėtų būti įgaliotas keisti šalių vardu skirtus valdybos narius. Šalys turi užkirsti kelią informacijos srautui iš ir į perleidžiamą verslo dalį ir imtis visų būtinų priemonių užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys negautų jokių verslo paslapčių ar kitokios konfidencialios informacijos. Visi konfidencialūs perleidžiamo verslo dokumentai ar informacija, kurią šalys gavo prieš priimant sprendimą, turi būti grąžinti tam verslui arba sunaikinti.

112. Be to, paprastai reikalaujama, kad šalys skirtų reikiamos patirties turintį atskiriamo verslo valdytoją, kuris atsakytų už verslo valdymą ir įpareigojimų dėl verslo atskyrimo ir informacijos srautų ribojimo įgyvendinimą. Atskiriamo verslo valdytojas turėtų veikti prižiūrint už priežiūrą atsakingam patikėtiniui, kuris gali duoti atskiriamo verslo valdytojui nurodymus. Įsipareigojimuose turi būti numatyta, kad valdytojas turėtų būti paskirtas nedelsiant po sprendimo priėmimo ir net prieš tai, kai šalys gali užbaigti koncentraciją, apie kurią pranešta. Šalys gali savarankiškai skirti atskiriamo verslo valdytoją, todėl įsipareigojimuose turi būti numatyta, kad už priežiūrą atsakingas patikėtinis gali nušalinti atskiriamo verslo valdytoją, jei šis veikia nesilaikydamas įsipareigojimų arba kelia pavojų tinkamam jų įgyvendinimui laiku. Vėliau skiriamą naują atskiriamo verslo valdytoją turi patvirtinti už priežiūrą atsakingas patikėtinis.

Išskyrimo etapai

113. Kaip nurodyta 35 punkte, Komisija tinkamomis aplinkybėmis gali sutikti, kad verslo dalies, kuri turi būti išskirta iš šalims likusio verslo, perleidimas galėtų būti laikomas tinkama konkurencijos gynimo priemone. Vis dėlto ir tokiomis aplinkybėmis Komisijos abejones dėl konkurencijos gali išsklaidyti tik gyvybingo verslo perdavimas įgijėjui, kuris gali išsaugoti ir plėtoti šį verslą kaip aktyvų rinkos konkurentą. Todėl šalys turi prisiimti į rezultatus orientuotą pareigą pereinamuoju laikotarpiu išskirti turtą,

kuris priklauso perleidžiamam verslui. Užbaigus išskyrimą, turi būti sukurtas gyvybingas ir konkurencingas verslas, kuris yra savarankiškas ir atskiras nuo kitų šalių verslo dalių ir kuris gali būti perduotas tinkamam įgijėjui pasibaigus pereinamajam laikotarpiui. Šalys turi prisiimti tokio pereinamuoju laikotarpiu atliekamo išskyrimo išlaidas ir riziką.

114. Šalys turi išskirti verslo dalis patikėtiniui prižiūrint ir bendradarbiaujant su atskiriamo verslo valdytoju. Pirma, parduodamam verslui turi būti skirta turtas ir darbuotojai, kuriais tas verslas dalijasi su šalims likusiomis verslo dalimis, jeigu to nedraudžiama įsipareigojimuose ([1]). Už priežiūrą atsakingas patikėtinis prižiūri turto ir darbuotojų paskyrimą ir turi jį patvirtinti. Antra, atliekant išskyrimo procedūrą taip pat gali prireikti dubliuoti perleidžiamo verslo turtą, kurio turi kitos šalių verslo dalys, arba funkcijas, kurias atlieka tos verslo dalys, jeigu tai būtina perleidžiamo verslo gyvybingumui ir konkurencingumui užtikrinti. Pavyzdžiui, gali būti nutraukiama verslo sąsaja su centriniu informacinių technologijų tinklu ir jam gali būti įdiegta atskira IT sistema. Paprastai pagrindiniai tokios išskyrimo procedūros etapai ir funkcijos, kurios turi būti dubliuotos, turėtų būti nustatyti kiekvienu atveju atskirai ir apibūdinti įsipareigojimuose.

115. Kartu turi būti užtikrinta, kad tokios priemonės nepaveiktų perleidžiamo verslo gyvybingumo. Taigi pereinamuoju laikotarpiu šalys turi užtikrinti perleidžiamam verslui galimybę toliau naudoti bendrą turtą ir toliau teikti jam paslaugas tokiu pat mastu, kaip ir anksčiau, kol šis verslas taps gyvybingas kaip savarankiškas subjektas.

Specialieji šalių įpareigojimai, susiję su verslo dalies perleidimo procedūra

116. Dėl verslo dalies perleidimo procedūros įsipareigojimuose turėtų būti numatyta, kad galimi įgijėjai gali atlikti perleidžiamo verslo teisinį auditą ir, atsižvelgiant į procedūros etapą, gauti apie jį pakankamai informacijos, kad galėtų išsamiai įvertinti šio verslo vertę, apimtį bei komercinį potencialą, ir tiesiogiai bendrauti su jo darbuotojais. Be to, šalys turi teikti periodines ataskaitas apie galimus įgijėjus ir derybų raidą. Verslo dalis perleidžiama tik užbaigus sandorį, t. y. kai nuosavybės teisės jau perėjo patvirtintam įgijėjui, o turtas faktiškai perduotas. Procedūros pabaigoje šalys turi nusiųsti galutinę ataskaitą, kurioje patvirtina sandorio baigtį ir turto perdavimą.

4. **Priežiūros ir verslo perleidimo patikėtinis**

Už priežiūrą atsakingo patikėtinio vaidmuo

117. Komisija negali kasdien tiesiogiai dalyvauti tikrinant įsipareigojimų įgyvendinimą, todėl šalys turi pasiūlyti skirti patikėtinį, kuris prižiūrėtų, kaip šalys laikosi įsipareigojimų, visų pirma savo įpareigojimų pereinamuoju laikotarpiu ir per verslo dalies perleidimo procedūrą (vadinamasis „už priežiūrą atsakingas patikėtinis“). Taip šalys garantuoja pateiktų įsipareigojimų veiksmingumą ir leidžia Komisijai užtikrinti, kad koncentracijos, apie kurią pranešta, pakeitimas, kaip siūlo šalys, bus atliktas reikiamai tiksliai.

118. Už priežiūrą atsakingas patikėtinis savo užduotis atlieka prižiūrint Komisijai ir turi būti laikomas Komisijos „akimis ir ausimis“. Jis rūpinasi, kad verslas pereinamuoju laikotarpiu būtų valdomas ir tinkamai saugomas kaip savarankiškas vienetas. Taigi Komisija gali duoti už priežiūrą atsakingam patikėtiniui nurodymų, kad būtų užtikrintas įsipareigojimų laikymasis, o patikėtinis gali siūlyti šalims visas priemones, kurias jis laiko būtinomis savo užduotims atlikti. Tačiau šalys negali duoti patikėtiniui jokių nurodymų Komisijai nepritarus.

([1]) Apie tai, kaip įsipareigojimuose turi būti sprendžiamas bendro turto klausimas, žr. 26 punktą.

119. Komisija paprastai nustato už priežiūrą atsakingo patikėtinio užduotis. Jo pareigos ir įsipareigojimai išsamiai nurodyti įgaliojime, kurį jis sudaro su šalimis, o jo užduotys papildomai detalizuojamos darbo plane. Už priežiūrą atsakingas patikėtinis savo užduotis paprastai pradeda vykdyti iš karto, kai tik Komisija priima sprendimą, ir vykdo jas tol, kol užbaigiamas teisinis ir faktinis verslo perdavimas patvirtintam įgijėjui. Galima išskirti penkias pagrindines užduotis, kurių sąrašas nėra baigtinis ir kurias už priežiūrą atsakingas patikėtinis turėtų atlikti prižiūrint Komisijai:

— Pirma, už priežiūrą atsakingam patikėtiniui skirta prižiūrėti perleidžiamam verslui numatytas apsaugos priemones pereinamuoju laikotarpiu.

— Antra, išskyrimo atvejais už priežiūrą atsakingas patikėtinis turi stebėti turto atskyrimą ir darbuotojų paskirstymą perleistam verslui ir šalims likusioms verslo dalims, taip pat turto ir funkcijų, kurias anksčiau teikė šalys, dubliavimą atskirtoje verslo dalyje.

— Trečia, už priežiūrą atsakingas patikėtinis atsako už šalių pastangų rasti tinkamą įgijėją ir perduoti verslo dalį priežiūrą. Paprastai, jis tikrina verslo dalies perleidimo procedūros eigą ir joje dalyvaujančius galimus įgijėjus. Jis tikrina, ar galimi įgijėjai gauna pakankamai su verslu susijusios informacijos — visų pirma tikrindamas informacinį memorandumą (jeigu yra), duomenų saugojimo patalpas arba teisinio audito procedūrą. Pasiūlius įgijėją, už priežiūrą atsakingas patikėtinis pateikia Komisijai motyvuotą nuomonę, ar siūlomas įgijėjas atitinka įsipareigojimuose nustatytus įgijėjui keliamus reikalavimus ir ar verslas parduodamas laikantis įsipareigojimų. Procedūrai pasibaigus už priežiūrą atsakingas patikėtinis turi prižiūrėti teisinį ir faktinį verslo perdavimą įgijėjui ir parengia galutinę ataskaitą perdavimui patvirtinti.

— Ketvirta, už priežiūrą atsakingas patikėtinis veikia kaip informacijos punktas, priimantis visus trečiųjų šalių, visų pirma galimų įgijėjų, prašymus, susijusius su įsipareigojimais. Šalys nurodo suinteresuotiesiems tretiesiems asmenims, įskaitant visus galimus įgijėjus, už priežiūrą atsakingo patikėtinio tapatybę ir užduotis. Šalims ir tretiesiems asmenims nesutariant dėl įsipareigojimuose numatytų klausimų, už priežiūrą atsakingas patikėtinis aptaria šiuos klausimus su abiem šalimis ir praneša apie tai Komisijai. Už priežiūrą atsakingas patikėtinis saugo visų šalių ir trečiųjų asmenų verslo paslapčių konfidencialumą, kad galėtų atlikti savo vaidmenį.

— Penkta, už priežiūrą atsakingas patikėtinis praneša Komisijai apie šiuos klausimus periodinėse atitikties ataskaitose ir, Komisijai paprašius, taip pat teikia papildomas ataskaitas.

120. Įsipareigojimuose taip pat išsamiai nustatoma, kiek už priežiūrą atsakingam patikėtiniui reikia šalių paramos ir bendradarbiavimo su šalimis; Komisija prižiūri šalių ir patikėtinio santykį taip pat ir šiuo atžvilgiu. Savo užduotims atlikti, patikėtinis turi turėti galimybę susipažinti su šalių ir perleisto verslo apskaita ir įrašais, jeigu ir kol tai tiesiogiai susiję su įsipareigojimų įgyvendinimu, gali prašyti šalių vadovybės ir administracijos paramos, turi būti informuojamas apie galimus įgijėjus ir visus verslo dalies perleidimo procedūros pokyčius ir gauti galimiems įgijėjams teikiamą informaciją. Be to, šalys moka patikėtiniui užmokestį ir leidžia jam skirti patarėjus, jei tai reikalinga įsipareigojimuose nustatytoms jo užduotims vykdyti. Įsipareigojimuose Komisijai taip pat suteikiama galimybė dalytis su patikėtiniu, atsakingu už priežiūrą, šalių informacija, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis. Už priežiūrą atsakingas patikėtinis privalo laikyti šią informaciją konfidencialia.

Verslo perleidimo patikėtinio vaidmuo

121. Kaip ir už priežiūrą atsakingo patikėtinio atveju, šalys turi pasiūlyti skirti verslo perleidimo patikėtinį, kad garantuotų pateiktų įsipareigojimų veiksmingumą ir leistų Komisijai užtikrinti, kad jų siūlomas koncentracijos, apie kurią pranešta, pakeitimas bus atliktas. Jeigu šalims nepavyksta rasti tinkamo įgijėjo per pirmąjį verslo perleidimo laikotarpį, laikotarpiu, per kurį verslą perleidžia patikėtinis, verslo perleidimo patikėtiniui suteikiamas neatšaukiamas ir išimtinis įgaliojimas prižiūrint Komisijai perleisti verslą tinkamam įgijėjui per nustatytą terminą, nenustatant minimalios kainos. Pagal įsipareigojimus verslo perleidimo patikėtiniui leidžiama įtraukti į įsigijimo sutartį visas sąlygas, kurias jis laiko tinkamomis tikslingam pardavimui, visų pirma dėl atstovavimo, garantijų ir žalos atlyginimo. Kai verslą parduoda verslo perleidimo patikėtinis, turi būti gautas išankstinis Komisijos pritarimas, kaip ir tuo atveju, kai verslą parduoda šalys.

122. Įsipareigojimuose nustatoma, kad šalys remia bei informuoja verslo perleidimo patikėtinį ir bendradarbiauja su juo taip pat, kaip numatyta už priežiūrą atsakingam patikėtiniui. Verslo daliai perleisti šalys turi suteikti verslo perleidimo patikėtiniui išsamius oficialius įgaliojimus, kurie apimtų visus verslo perleidimo etapus.

Patikėtinio ir jo įgaliojimų tvirtinimas

123. Atsižvelgiant į įsipareigojimą, už priežiūrą atsakingas patikėtinis gali būti tas pats asmuo, kaip ir verslo perleidimo patikėtinis. Šalys siūlo Komisijai vieną ar kelis galimus patikėtinius, kartu nurodydamos išsamias įgaliojimo sąlygas ir darbo plano apmatus. Svarbu, kad už priežiūrą atsakingas patikėtinis būtų paskirtas nedelsiant po Komisijos sprendimo priėmimo. Taigi šalys turėtų pasiūlyti tinkamą patikėtinį vos Komisijai priėmus sprendimą ([1]), ir įsipareigojimuose paprastai turi būti numatyta, kad koncentracija, apie kurią pranešta, gali būti įgyvendinta tik paskyrus už priežiūrą atsakingą patikėtinį, po to, kai jį patvirtino Komisija ([2]). Verslo perleidimo patikėtinio atveju yra kitaip — jis turėtų būti paskirtas gerokai prieš pirmojo verslo perleidimo laikotarpio pabaigą ([3]), kad jo įgaliojimas galėtų įsigalioti kartu su laikotarpio, per kurį verslą perleidžia patikėtinis, pradžia.

124. Šalys skiria abiejų rūšių patikėtinius remdamosi patikėtinio įgaliojimu, kurį šalys sudaro su patikėtiniu. Skyrimą ir įgaliojimą tvirtina Komisija, kuri gali veikti savo nuožiūra renkant patikėtinį ir vertina, ar siūlomas kandidatas konkrečiu atveju tinka užduotims atlikti. Patikėtinis turi būti nepriklausomas nuo šalių, privalo turėti darbui atlikti reikiamą kvalifikaciją ir negali būti susijęs su interesų konfliktu ar vėliau į jį įsitraukti.

125. Komisija vertina būtiną kvalifikaciją atsižvelgdama į konkretaus atvejo reikalavimus, įskaitant geografinę sritį ir susijusį sektorių. Remiantis Komisijos patirtimi, atlikti už priežiūrą atsakingo patikėtinio užduotis ypač gerai gali audito ir kitos konsultacinės įmonės. Konkrečiame sektoriuje dirbę fiziniai asmenys taip pat gali būti tinkami kandidatai tokiam vaidmeniui atlikti, jeigu turi būtinų išteklių atitinkamoms užduotims įgyvendinti. Investiciniai bankai atrodo itin tinkami verslo perleidimo patikėtinio vaidmeniui. Ypač svarbus patikėtinio nepriklausomumas, kad jis galėtų tinkamai atlikti savo vaidmenį — Komisijos vardu stebėti, kaip šalys laikosi įsipareigojimų — ir garantuoti savo patikimumą trečiųjų asmenų atžvilgiu. Visų pirma Komisija nesutinka skirti patikėtiniais fizinių asmenų ar institucijų, kurie tuo pat metu yra šalių auditoriai arba jų investiciniai patarėjai perleidžiant verslo dalį. Tačiau patikėtinio ryšiai su šalimis nesukelia jokio interesų konflikto, jeigu tokie ryšiai nekenkia patikėtinio objektyvumui ir nepriklausomumui jam atliekant savo užduotis. Šalys privalo pateikti Komisijai tinkamos informacijos, kad ji galėtų patikrinti, ar patikėtinis atitinka reikalavimus. Patikėtinio skyrimas, jį patvirtinus šalims, yra neatšaukiamas, nebent patikėtinis būtų pakeistas Komisijos sutikimu arba prašymu.

126. Patikėtinio įgaliojime išsamiau apibrėžiamos įsipareigojimuose nurodytos užduotys ir pateikiamos visos nuostatos, kurios būtinos, kad patikėtinis galėtų atlikti savo užduotis pagal Komisijos priimtus įsipareigojimus. Šalys atsako už tai, kad patikėtiniui būtų atlyginta už įgaliojimo vykdymą, o atlygio sistema turi būti tokia, kad nebūtų pakenkta patikėtinio nepriklausomumui ir veiksmingumui vykdant įgaliojimą. Komisija tvirtina patikėtinį tik turint tinkamą įgaliojimą. Atitinkamais atvejais ji gali paskelbti patikėtinio tapatybę ir jo užduočių santrauką.

127. Įvykdęs konkrečius jam pavestus įsipareigojimus, *t. y.* tada, kai nuosavybės teisė į perleidžiamą verslą perėjo, turtas faktiškai perduotas įgijėjui, o konkretūs įpareigojimai, kurie turėjo būti atliekami ir perleidus verslą, įvykdyti, patikėtinis įgaliojime nustatyta tvarka prašo Komisijos atleisti jį nuo tolesnio pareigų vykdymo. Net ir atleidusi patikėtinį iš pareigų, Komisija gali pareikalauti, kad patikėtinis būtų iš naujo paskirtas įsipareigojimų pagrindu, jeigu vėliau Komisijai atrodo, jog susiję įsipareigojimai galėjo būti įgyvendinti ne iki galo ir netinkamai.

([1]) Paprastai įsipareigojimuose turėtų būti numatyta, kad už priežiūrą atsakingo patikėtinio kandidatūra pasiūloma per dvi savaites nuo sprendimo priėmimo dienos.

([2]) Žr. 2006 m. lapkričio 14 d. sprendimą byloje COMP/M.4180 — GdF/*Suez*; 2006 m. gruodžio 12 d. sprendimą byloje COMP/M.4187 — *Metso*/*Aker Kvaerner*; 2006 m. balandžio 20 d. sprendimą byloje COMP/M.3916 — *T-Mobile*/*tele.ring*.

([3]) Komisija paprastai reikalaus, kad patikėtinis būtų paskirtas bent mėnesį prieš pirmojo dalies turto perleidimo laikotarpio pabaigą.

5. **Šalių įpareigojimai perleidus verslo dalį**

128. Įsipareigojimuose taip pat turi būti numatyta, kad Komisija gali prašyti šalių teikti informaciją dešimt metų po sprendimo dėl įsipareigojimų patvirtinimo priėmimo. Tai leidžia Komisijai stebėti, ar konkurencijos gynimo priemonė veiksmingai įgyvendinama.

6. **Kitų įsipareigojimų įgyvendinimas**

129. Dauguma aptartų verslo dalies perleidimo įsipareigojimų įgyvendinimo principų taip pat gali būti taikoma ir kitų rūšių įsipareigojimams, jeigu tie įsipareigojimai turi būti įgyvendinti Komisijai priėmus sprendimą. Pavyzdžiui, jeigu numatyta, kad Komisija turi patvirtinti licencijos gavėją, galima taikyti teiginius, susijusius su įgijėjo tvirtinimu. Esama daug įvairių kitokių, ne su verslo perleidimu susijusių įsipareigojimų, todėl negalima nustatyti jokių bendrų ir išsamių reikalavimų dėl tokių įsipareigojimų įgyvendinimo.

130. Tačiau su verslo perleidimu nesusijusiems įsipareigojimams, atsižvelgiant į ilgą jų trukmę, o neretai ir kompleksiškumą, dažnai būtina itin atidi kontrolė ir specialiosios kontrolės priemonės, kad Komisija galėtų nustatyti, jog jie bus veiksmingai įgyvendinti. Todėl Komisija dažnai reikalauja, kad būtų skirtas patikėtinis tokių įsipareigojimų įgyvendinimui prižiūrėti ir nustatyta pagreitinta arbitražinė procedūra, kad būtų numatytas ginčų sprendimo mechanizmas, o rinkos dalyviai patys galėtų užtikrinti įsipareigojimų įvykdomumą. Ankstesnėse bylose Komisija dažnai reikalaudavo, kad būtų skirtas ir patikėtinis, ir numatyta arbitražo išlyga ([1]). Tomis aplinkybėmis patikėtinis prižiūri įsipareigojimų įgyvendinimą ir kartu gali talkinti taikant arbitražo procedūras, kad šias būtų galima kuo greičiau užbaigti.

([1]) Tokia arbitražo ir už kontrolę atsakingo patikėtinio bendros kontrolės koncepcija, pvz., taikyta 2002 m. liepos 10 d. sprendime byloje COMP/M.2803 — *Telia/Sonera*; 2003 m. rugsėjo 2 d. sprendime byloje COMP/M.3083 — GE/*Instrumentarium* ir 2003 m. rugsėjo 29 d. sprendime byloje COMP/M.3225 — *Alcan/Pechiney II*.

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

KOMISIJA

Euro kursas [1]

2008 m. spalio 21 d.

(2008/C 267/02)

1 euro =

	Valiuta	Valiutos kursas		Valiuta	Valiutos kursas
USD	JAV doleris	1,3184	TRY	Turkijos lira	2,0483
JPY	Japonijos jena	133,06	AUD	Australijos doleris	1,928
DKK	Danijos krona	7,4542	CAD	Kanados doleris	1,5928
GBP	Svaras sterlingas	0,777	HKD	Honkongo doleris	10,2233
SEK	Švedijos krona	9,992	NZD	Naujosios Zelandijos doleris	2,1557
CHF	Šveicarijos frankas	1,5224	SGD	Singapūro doleris	1,9527
ISK	Islandijos krona	305	KRW	Pietų Korėjos vonas	1 769,27
NOK	Norvegijos krona	8,894	ZAR	Pietų Afrikos randas	13,7212
BGN	Bulgarijos levas	1,9558	CNY	Kinijos ženminbi juanis	9,0096
CZK	Čekijos krona	25,308	HRK	Kroatijos kuna	7,18
EEK	Estijos kronos	15,6466	IDR	Indijos rupija	12 979,65
HUF	Vengrijos forintas	274,78	MYR	Malaizijos ringitas	4,65
LTL	Lietuvos litas	3,4528	PHP	Filipinų pesas	63,76
LVL	Latvijos latas	0,7093	RUB	Rusijos rublis	35,0523
PLN	Lenkijos zlotas	3,6105	THB	Tailando batas	45,313
RON	Rumunijos lėja	3,629	BRL	Brazilijos realas	2,8372
SKK	Slovakijos krona	30,467	MXN	Meksikos pesas	17,4029

[1] *Šaltinis:* valiutų perskaičiavimo kursai paskelbti ECB.

V

(Skelbimai)

ADMINISTRACINĖS PROCEDŪROS

EUROPOS AUDITO RŪMAI

PRANEŠIMAS APIE LAISVĄ DARBO VIETĄ
EUROPOS AUDITO RŪMAI
GENERALINIO SEKRETORIAUS PAREIGOMS

(2008/C 267/03)

Liuksemburge įsikūrusiuose Europos Audito Rūmuose yra laisva darbo vieta generalinio sekretoriaus pareigoms.

Pranešimas apie laisvą darbo vietą skelbiamas 2008 m. spalio 22 d. Oficialiajame leidinyje C 267 A tik anglų ir prancūzų kalbomis.

Daugiau informacijos galite rasti Europos Audito Rūmų interneto svetainėje:

http://eca.europa.eu/portal/page/portal/aboutus/workingatthecourtofauditors/jobopportunities

PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU KONKURENCIJOS POLITIKOS ĮGYVENDINIMU

KOMISIJA

Išankstinis pranešimas apie koncentraciją

(Byla COMP/M.5093 — DP World/Conti 7/Rickmers 2.Terminal/DP World Breakbulk)

(Tekstas svarbus EEE)

(2008/C 267/04)

1. 2008 m. spalio 14 d. pagal Tarybos Reglamento (EB) Nr. 139/2004 ([1]) 4 straipsnį Komisija gavo pranešimą apie siūlomą koncentraciją: įmonė „DP World NV“ (toliau — „DP World“, Belgija), kurios ankstesnis pavadinimas — „P&O Ports Europe NV“, kontroliuojama įmonės „Dubai World“ („Dubai World“, Dubajus), įmonė „Conti 7 NV“ („Conti 7“, Belgija), kontroliuojama Brion šeimos, ir įmonė „Rickmers 2. Terminal NV“ („Rickmers 2.Terminal“, Vokietija), kontroliuojama įmonės „Rickmers Holding GmbH & Cie KG“ („Rickmers“, Vokietija), pirkdamos akcijas įgyja, kaip apibrėžta Tarybos reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punkte, bendrą įmonės „DP World Breakbulk NV“ (toliau — „DP World Breakbulk“, Belgija) kontrolę.

2. Įmonių verslo veikla:

— „DP World“ ir „Dubai World“: nekilnojamojo turto vystymas, prekės, jūrinės paslaugos, uostai,

— „Conti 7“ ir Brion šeima: specializuotos paslaugos jūrų transporto srityje,

— „Rickmers 2.Terminal“ ir „Rickmers“: laivybos įmonė ir laivų administravimas, palaidų krovinių gabenimas laivais, laivybos maklerių paslaugos, finansavimas, nekilnojamasis turtas,

— „DP World Breakbulk“: įprastiems vartotojams skirto palaidų krovinių terminalo Antverpeno uoste eksploatavimas.

3. Preliminariai išnagrinėjusi pranešimą Komisija mano, kad sandoriui, apie kurį pranešta, galėtų būti taikomas Reglamentas (EB) Nr. 139/2004. Komisijai paliekama teisė priimti galutinį sprendimą šiuo klausimu.

4. Komisija kviečia suinteresuotas trečiąsias šalis teikti savo pastabas dėl pasiūlyto veiksmo.

Pastabos Komisijai turi būti pateiktos ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šio pranešimo paskelbimo. Pastabas galima siųsti faksu ((32-2) 296 43 01 arba 296 72 44) arba paštu su nuoroda COMP/M.5093 — DP World/Conti 7/Rickmers 2.Terminal/DP World Breakbulk:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

([1]) OL L 24, 2004 1 29, p. 1.

PASTABA SKAITYTOJUI

Institucijos nusprendė nedaryti tekstuose nuorodų į juose minimų teisės aktų paskutinius pakeitimus. Jeigu nenurodyta kitaip, čia skelbiamuose tekstuose nurodyti šiuo metu galiojantys teisės aktai.